

"AVE MARIA"

je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v Ameriki in porok večne zvestobe Sveti materi Kat. Cerkvi.

Naročniki so deležni vseh duhovnih dobrot in milosti frančiškanskega Komisarijata.—
Naročnina \$3.00, z u n a j
Združenih držav \$3.50.

September 1927.

Izdajajo slov. frančiškani v Ameriki.

19. Letnik.

Ob srebernem studencu.

France Jaklič:

1.

BILO je pred sv. Jakopom ob koncu 15. stoletja, ko so na pustoti, ki je bila v globoki dolini pod Gorami, pripravljali tovore, da gredo z njimi na semenj v škofovo mesto Loko. Takrat je bil na pustoti gospodar Mohar Alojna, čegar predniki so bili pribežali tja že pred leti iz nekih rovtov pod Blegašem in se skrili ob samotno dolino ob Idrijci, kjer so si bili na ravnici, blizu ondi, kjer se Nikava zлива v Idrijco, postavili skromno bajto. Več let je pela sekira in je kopala rovnica, da so očedili svet tam okoli drevja in grmovja in so mogli sejati žito in repo za hrano, lan za obleko in je imela živina pašo. Družina se je bavila z izdelovanjem lesene posode, zakaj pripravnega lesa je imela v izobilju prav okrog samotnega doma in je spečavala izdelke v kraje onkraj gora, kjer ni toliko lesa in se ljudje ne utegnejo ukvarjati sami z izdelovanjem posode.

Gospodar je povezoval s trticami posodo v tovor, družina mu je pomagala. Znašali so izdelano posodo in jo postavljali okrog očeta, ki je delal in ukazoval sinovom, kako naj vežejo, da bo trdno in prav. Ko so bile deže, brente in barigle povezane, so pa prišli škafi na vrsto. Gospodar sam je ogledoval prejšnji dan posodo, da bi opazil pomanjkljivosti in jih popravil, da bi se ne izpodtikali kupovavci pri cenah. Tedaj je bil opazil, da posamezni škafi precej reže in zato jih je nesel k studencu, ki je blizu tam prihajal iz hriba, da bi jih zamočil. Zadnji škaf je pustil kar pod žlebom, ki ga je bil napravil šele pred nekaj dnevi, da bi zajel več vode, kakor v starega, ki je bil že ves trohljiv in preluknjan, da je dovajal le malo vode. Gospodar se je spomnil na škaf pod žlebom in ga je velel prinesiti.

Mlajši sin, ki je zdirjal ponj, se je pa oglasil:

"Škafa ne morem vzdigniti!"

"Kako si zanič!" so se mu rogali drugi. "Nagni ga, da se bo voda izlila."

"Tudi nagniti ga ne morem."

"Sv. Jakob je! Škaf ni primrznil! Zagrabi zares!"

Pa tudi zares ni šlo, da so se mu še bolj posmehovali in tedaj je ves osramočen vzkliknil:

"Pa je nekaj v škafu!"

Vzbudil je radovednost, da so šli gledat čudno stvar, ki obtežuje škaf.

Ali je škratelj iz gore? Kaka coprnica, ki brani vodo? Vranč, ki nagaja?

Na dnu škafa je bila belo-sivkasta stvar, ki se je medlo lesketala.

"Blato!" je rekla mati. "O, tako sem že večkrat videla na dnu posode, kadar je bila dolgo pod curkom; samo toliko skupaj še nikdar ne! Kar prevrni, pa bo blato steklo z vodo vred!"

"Blato naj bi bilo tako težko?"

Gospodar se je uprl, da bi nagnil posodo, ki je bila res nenavadno težka. Kar čudil se je, kako je težko, ko je nagibal škaf, da je odtekala voda. Čudil se je še bolj, ko je videl, da se voda ni skalila, četudi se je zganilo blato, ki je pljuska na dnu posode kakor voda.

Ko je odlil vodo, je segel v blato, ki se je kar razmikalo pod prsti kakor voda. Le s težavo je zajel v pest. Tedaj je videl, kako je pezna tista stvar, ki se je tresla in gibala v dlani in pljuska z dlani, kakor jo je nagnil.

"To ni blato!"

Razložiti pa ni mogel, kaj je, ker kaj takega še živ dan ni videl in ni imel v roki.

"Kaj je to?"

Živa tekočina, težja kakor studenčnica, ki se lesketa kakor ranjši in se kapljica razleti v nešteto kapljice, kadar zdrkne na tla.

In ko so tako strmeli in ugibali, se je ta in oni domislil, da je včasih že videl bele kroglice, ki so pritekale po žlebu in se zgubile z vodo vred in mati je povedala, da je včasih morala prevrniti škaf, kadar je nastregla preveč takega blata.

“Kaj je neki?”

Konečno so sklenili, da vzamejo neznano stvar seboj v Loko, kamor se ravno odpravljajo in razstavijo na semnju, kjer se itak ponujajo raznovrstne stvari, ki tudi niso vsakemu poznane.

Ko so bili otovorili konje, je bilo med tovorom tudi “blato”, ki se je bilo nastreglo, ki bi bilo pa najraje ušlo, in je moral gospodar dobro premisliti, predno ga je zavil tako, da ni moglo nikamor.

Na vrhu, odkoder je bilo največ razgleda in se je Blegaš razkazoval v vsej širini, in so se videle po bregovih in slemenih zelenih planin ob Blegašu naseljene pustote in rovti, v samotne grape skrita zaselja, je pa pokazal oče na kraj, kjer so prebivali njihovi predniki.

“Ded moj”, tako je pravil Mohor Alojna sinovina, “se je umaknil z onih rovt, potem ko je bil pobil zakupnika desetine in okresal njegove pomagače, ki so bili prišli po žito in druge davščine. In prav je bil naredil. Našega rodu so bili tisti, ki so na oni pustoti podirali drevje in kopali korenine, požigali grmovje in ruvali kamenje, da so mogli sejati oves in rž. Nihče jim ni pomagal. Nikomur niso bili ni-

Dr. Gnidovec škof škopeljski na obisku v Pittsburghu, Pa.

“Ali bo vprašal kdo zanj? Ali ga bo znal prodati? In ima kaj cene?”

Vsa družina je molila pred odhodom, potem so pa pognali otovorjeno žival: tri konje, katere so gonili oče in dva sinova.

“Nikar kaj ne pozabite!” je naročala mati. “Vrjete se in se kmalu vrnite!”

Drugi so pa klicali:

“Prinesite nam kaj!”

Spustili so se navzdol ob vodi, katero so prebodili na mestu, koder je prerezala vodo tovarniška pot od Loke na Tolmin in dalje na laško stran. Nato so se vzpenjali po Špehovi grapi na Razpotje in čez Govejak na žirovsko stran in potem so hiteli ob vodi, ki drvi po dolini proti Loki.

česar dolžni. Zemljo brez gospodarja so bili obdelali in samo Oče nebeški je bil njihov gospodar. Ko je pa bilo vse urejeno, v kašči dovolj zrna, v hlevu pa živine za vprego in molžo, so pa prišli od Loke gor čudni ljudje, ki so hoteli deliti z gospodarjem na pustoti in so zahtevali od njega davščin in žita. ‘Kdo ste pa?’ je vprašal moj ded, ki se je čudil ne navadni zahtevi, ‘če ste berači, vam dam zrnja in ženske bodo nakuhale jedi, da boste imeli polne želodce. Ako ste pa prišli s hudobnim namenom in bi radi ropali, tedaj poskusite!’ In ded je zakričal in takoj so pristopili bratje dedovi in sinovi in zgrabili bi se bili, ako bi bilo treba. On so pa rekli: ‘Mi nismo berači, pa tudi roparji nismo. Davščino hočemo in desetino, ki ste jo dolžni našemu gospodarju,

oskrbniku na loškem gradu.' 'Nikomur nismo nič dolžni, če pa hočete imeti žito, ga kupite. Damo ga za denar ali pa za zameno. V Loki imate usnjarje in kovače, ki imajo blago, kakoršno rabimo.'

A oni so rekli: 'Mi ne kupujemo ničesar. Po usnje in srpe pa pridite sami v Loko. Tam tudi žito lahko prodaste, ako ga imate odveč. Mi tirjamo samo ono, kar ste dolžni našemu gospodu.'

'Kdo je kaj dolžan? Mi nič! Ne poznamo vašega gospoda. Nikoli ga nismo še ničesar prosili. Hahaha! Niste prav prišli.'

'Vsak podložnik brižinskega škofa je dolžan odrajtovati desetino in davščine.'

'Mi nismo škofovi podložniki, ne nobenega drugega na zemlji. Mi smo samo podložniki božji, hahaha!'

Pa tisti ljudje niso verjeli gole resnice, ki jim jo je pravil moj ded in so trdili, da mora vsak dajati davščine in desetino, kdor ima hišo na škofovi zemlji.

'Kaj je to škofova zemlja? Naša je! Mi smo trebili in prekopavali ledino! In sedaj bi ne bilo več naše? Pa se udarimo!'

Tedaj so bratje in sinovi že imeli pripravljena krepelca, s katerimi bi bili branili našo last.

Prazni so morali oditi tisti, ki so prišli tako mastito po davščino in desetino na našo pustoto, zakaj izprevideli so, da Alojna ne da rajnšev niti ovsu, da pa je pripravljen udariti s krepelci po bučah in hrbtih.

Šli so in se grozili, da pridejo še, a tudi naši so jim namahovali s krepelci in marsikatero je zletelo za njimi, ker se maldci niso mogli premagovati . . .'

Sinovima je kaj prijalo junaštvo njihovih prednikov, katere so spoznavali iz pripovedovanja svojega očeta ter sta vsa navdušena želela izvedeti, kako je bilo potem na oni pustoti, zakaj so vendar zapustili kraj, ki je bolj razgleden, kakor je globel, v kateri prebivajo zdaj.

In Mohor Alojna je nadaljeval s ponosom, ki navdaja vsakega, ki slavi junaška dejanja svojih prednikov.

'Od tedaj ni bilo na pustoti naših prednikov več miru. Iznova so prihajali iz Loke gor po denar in žito, da so se tistih nadležnežev naši komaj oteпали. Pa so poslali iz Loke povelje, da mora gospodar priti v loški grad na odgovor, zakaj se brani dajati davščine in desetino.'

Toda nobeden iz našega rodu še ni bil slabe pameti, tudi moj ded je vedel, da so v loškem gradu ječe in trlice, zato je na povelje odvrnil:

'Jaz nisem ničesar pozabil na loškem gradu in z nikomer ondi nisem v besedi. Kdor hoče govoriti z menoj in ima dobre namene, naj pride sem na našo pustoto.'

Tak glas je poslal moj ded v loški grad in je bil

srdit, ker so mu skalili mir božji, ki je bil dotlej na pustoti. Grozil se je, da bo z malimi besedami opravil z vsakim, ki bo hodil vznemirjat ljudi na pustoto.

'Ali boste poprijeli?' je vprašal brate in otroke.

'Gospodar si!' so mu dejali bratje. 'Reci, pa bomo zvihrali vsakega, ki pride nemirovat in dražiti.'

'Tudi mi smo močni!' so se bahali sinovi, ki so že večkrat imeli prepire z vrstniki v grapah ali na sosednih pustotah.

Loški pa ni popustil. Prišel je letni čas, ko so pobirali davščine in desetino, ko se je sestradana jata loških biričev podila od vasi do vasi, oblegala vse pustote in rovtve, ki je pretaknila vsako grapo in iztirjevala davščine in žito do zadnjega zrna.

Tedaj je bilo, ko so prišli tudi naši na vrsto, ko so Ločani po vseh rovtih in pustotah grozili, da bo tudi Alojna dal, če ne izlepa, pa izgrda. Vzeli mu bodo s silo, njega pa gnali na loški grad, kjer znajo krotiti take ljudi.

Za grožnje so zvedeli tudi na naši pustoti in gospodar je rekel:

'Naj le pridejo!'

Vprašal je brate, če imajo gorjače pripravljene, ter so vile in sekire pri rokah. Vsega je bilo dovolj in gospodar si je izbral kol, poln grč, ki se mu je zdel najtrdnjši. Potem so poskrili žito in zapahnili shrambe bolj kakor pred tatovi.

'Pridite!'

Močan je bil gospodar in dober, razdražili so ga Ločani, ki so zahtevali od njega žito in davščine, ko je bil vendar svoboden na svoji zemlji in nikomur dolžan ničesar. Za svoje pravice se je pognal.

In nekega dne so prišli pa kar od dveh strani na našo pustoto. Tisti, ki so pobirali po krajih, ki vise k poljanski vodi, ob kateri gremo mi, kakor tudi oni, ki so se mudili v krajih, ki vise k Sori. Toliko jih prej še nikdar ni bilo in ko jih je gospodar zagledal, je menil:

'Trda bo!'

Tedaj so v naglici še poskrili, kar je bilo treba, še bolj podprli vrata in predno so bili Ločani pred hišo, so naši moški že stali ondi, kjer so imeli spravljeno orožje in so mirno čakali dogodkov.

Gospodar je na trkanje pomolel glavo skozi lino in vprašal:

'Kaj hočete?'

'Desetinarji smo, kakor vidiš. Daj nam, kar je dolžna hiša. Povelje imamo, da iztirjamo na vsak način. Glej, koliko je nas!'

'Še nikoli nismo dajali desetine, nikoli je ne bomo, pa tudi nobenih davščin ne. Na svobodni zemlji je naš grunt.'

Tako je rekel gospodar in zaprl lino.

'Tudi zrna ne dobe!'

Segel je po kolu, da bi se ustavil, ako bi bilo za res.

Zunaj so se še posvetovali, a nato so začeli razbijati na vrata in se opirati nanje, da bi jih ulomili, ker so imeli povelje učiti upornega Alojna kozjih molitvic, da bo vedel, da je brezuspešno, upirati se svoji gospodi, kadar le-ta kaj zahteva.

Moj ded in njegovi so tiščali vrata in naznanili nasilnežem, da odbijejo glavo prvemu, ki jo bo pokazal skozi vrata, pa ni nič pomagalo.

Udreti so hoteli v hišo in vzeti s silo, česar jim gospodar ni hotel dati. Bruno so podložili pod duri in ko se naši le niso hoteli podati in se zbožati ž njimi, tedaj so se naskakovavci uprli in duri so skočile iz tečajev.

V tistem hipu je skočil načelnik Ločanov na prag, da bi udrl v vežo, a predno se je mogel zagnati naprej, je že dobil s kolcem po glavi, da se je brez glasu zvrnil vznak in je kri brizgala na vse strani. Iz veže se je pa zavihtel gospodar, ki je bil izvršil smrtonosni udarec in je s krvavim kolcem planil med naskakovavce, ki so se razpršili na vse strani, da bi jih ne zadel grozoviti kolec, za njim so pa drli z gorjačami in vilami še drugi iz hiše in podili nasilne desetinarje v dolino.

Kajpada ni bilo prav, da je ležal oni s preklano bučo pred hišo, pa je bil sam kriv, da jo je skupil, zakaj pa je bil prinesel bučo pod kolec, zakaj je sitnaril za davščino in desetino, katere ni dajal Alojna še nikoli."

Prav se je zdelo sinovoma vse, kar je povedal oče in samo žal jima je bilo, da sama nista bila poleg, zakaj potem bi bil obležal še kateri drugi. Poizvedovala sta še, kaj je bilo potem.

"Ha! Potem ni bilo več prijetno na pustoti. Loka je hotela imeti davščine, zdaj je pa še poizvedovala, kdo je pobil njenega zaupnika in je zahtevala, da se zgodi pravico kakor gre: glavo za glavo. Ded moj je vedel, da ima on prav, in če bi Bog odmerjal pravico, je vedel, da bi ne bil prikrajšan, toda tam doli v Loki so bolj čudni ljudje, tam se pravica bolj težko dobi in kdor se ne uda, ga imajo zaprtega dotlej, dokler ne umolkne. Tak glas je šel takrat po pustotah in rovtih, po vsem pogorju, da nihče ni mogel

dvomiti o njegovi resničnosti. To je vedel tudi moj ded, razložil vse svojim, kako je in kaj bo. In ker ni bilo videti, da bi se še kdaj vrnil božji mir, ki je bival skozi rodove na pustoti, tedaj so sklenili nesrečni kraj zapustiti in se skriti v kraje, kamor ne sega loška oblast in kjer se bo živelo svobodno, podložno samo nebeškemu Očetu.

Ženske so sicer tulile, a konečno so le pobrali, kar je bilo treba odnesti, otovorili živino in jo zagnali čez meje loškega gospodstva. Šli so po stezah in potih, katere so utrli tolminski tovarniki in tihotapci, na tolminsko stran, ki je bila naši zemlji najbližja. Ko so se naši skrili v gozdovih in jih ni mogel nihče več zaslediti, tedaj se je pa zasvetilo na naši pustoti, in gorela je hiša in drugo poslopje. Sam gospodar je požigal, ki je bil zaostal zaradi tega. Pravil je, da se je jokal, ko je požigal, pa le ni odnehal. Ko je bilo vse pepel, je pa rekel:

"Tu imaš davščino in desetino! Pridi pa vzemi! Ločan, nikdar sit!"

"Kako jih je bil prekanil! Hahaha! Kako modro je naredil," sta hvalila sinova, ponosna, da sta iste krvi . . . "Mi bi jim tudi pokazali!"

"Tedaj se je moj ded ustavil pred Gorami sredi gozdov, kjer prebivamo sedaj. Prosti smo na tej božji zemlji. Pravijo, da ima Tolminec tukaj oblast, pa do danes ni bilo nikogar še po davščino in desetino. Tolminec nas ne pozna, mi pa Tolminca ne."

Tako je Mohor Alojna odkril najzanimivejši list iz rodbinske kronike sinovoma. Zadovoljen je bil, ko je spoznal, da sta tudi njegova otroka polna še istega duha, ki je doslej navdajal njegov rod.

Kajpada je moral oče še marsikaj povedati, da je utešil otroško radovednost. Šele, ko se je že kasno popoldne začela odpirati dolina ob Poljanščici, ko se je začela razgrinjati pred njimi ravan, za katero so se vzdigovale nebotične gore, ko je naenkrat stopilo pred nje loško mesto, kjer stoje hiša pri hiši, nad mestom pa sivi grad, se je zanimanje mladih Alojnarjev obrnilo v drugo smer.

(Dalje prih.)

Ali nismo lepe. . . ?

Pomenki o veri in neveri.

EDEN pozneje sta si pa res zopet sedela nasproti Tone in župnik. Še vedno je Toneta nekaj priganjalo, naj začne o birmi in sv. obhajilu pa se kar ni mogel počutiti dosti močnega. Zato je začel čisto drugje in zdelo se mu je, da bo dobro opravil.

“Gospod župnik, danes vas pa hočem takorekoč za besedo prijeti. Večkrat ste mi že očitali, da maham samo po vejah drevesa, ki se imenuje vera, korenin samih pa da se ne upam lotiti. Z drugo besedo bi se to povedalo tako-le. Očitali ste mi, da govorim le zoper razne cerkvene ustanove, ki niso morda vedne verske resnice in jim je primešanih tudi več ali manj človeških slabosti. Pozivali ste me, naj vam skušam najti v temeljnih verskih resnicah samih kakšno netočnost in protislovje, potem, ste rekli, mi boste dali prav. Ali se spominjate, da ste nekako tako govorili?”

“Da, Tone, tega se prav dobro spominjam. Vesel sem, da ste poprijeli ali da hočete poprijeti pri koreninah. Kar se pa tiče zadnje misli, da vam bom dal prav, se bo to seveda zgodilo samo v slučaju, če me s svojo bistrumno razpravo resnično prepričate, da je v verskih resnicah samih kako protislovje. Ako to uvidim, bom priznal, da sem premagan.”

“Dobro”, je rekel Tone, “pojdimo na delo. Če se prav ne motim, je med šestimi temeljnimi resnicami v katekizmu na drugem mestu tista, da je Bog pravičen sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje.”

“Popolnoma točno. To versko resnico našteva katekizem na drugem mestu.”

“Vera torej uči, da je Bog pravičen sodnik. Ista vera uči, da so pri Bogu doma vse lepe lastnosti v neskončni meri. Tako sem tudi večkrat slišal, da je Bog neskončno usmiljen. Pri raznih misijonih ne morejo prehvaliti te neskončne božje usmiljenosti, v isti sapi pa na vso moč podžigajo peklenski ogenj in kričijo o neskončni božji strogosti. Sedaj mi povejte, kako more biti Bog obenem neskončno usmiljen in neskončno strog!”

“Zelo lahko, dragi moj Tone. To je tako logično, da bolj biti ne more. Oboje izvira iz temeljne resnice, da je Bog neskončno pravičen. Pravičnost zahteva že od zemeljskega sodnika, da je strog s tistimi, ki strogost zaslužijo, in usmiljen do tistih, ki zaslužijo usmiljenost.”

“Recimo, da je to razumljivo. Toda spet uči vera, da je Bog neskončno nespremenljiv. Ali ni to zoper ta nauk, če pravite, da je Bog enkrat usmiljen, drugič pa strašno strog in naravnost krut.”

“Da je Bog krut, tega vera ne uči. Uči samo to, da kaznuje z večno kaznijo tiste, ki tako kazen pred njim zaslužijo. Težko bi rekli, da je krut zemeljski

sodnik, ki obsodi na dosmrtno ječo ali celo na smrt človeka, ki je smrtno nevaren človeški družbi. Vse modre človeške postave zahtevajo, da se taka propalica na en ali drug način izloči iz človeške družbe. Čut pravičnosti to zahteva in čut pravičnosti je človeški naravi prirojen. Ali ni popolnoma razumljivo, da tudi Bog za večno izključi iz družbe izvoljenih propalico, ki po svoji pokvarjenosti v tako družbo ne spada?”

“Morda. Ali vi govorite o pogubljenih le kot bi bila njihova edina kazen, da so izključeni iz takozvanih nebes. Ali ne pripoveduje vera tudi o groznih mukah, ki jih baje trpe pogubljeni v peklu?”

“Vera uči, da je najhujša kazen pogubljenih v tem, da so jim za vselej nebesa zaprta, z drugo besedo, da na veke ne morejo gledati neskončne lepote božje. Vzeta jim je za kazen prostost božjih otrok, kakor zemeljski sodnik vzame zločincu prostost, ki jo uživa pošten državljani. Dalje pa res vera uči, da trpe pogubljeni tudi čutne kazni. Kakšne so, nihče natančno ne ve. Kristus jih je imenoval ogenj, peklenski ogenj, zato jih tudi Cerkev in njen nauk tako imenujeta. Spet zelo razumljiva reč. Zločini so različni, večji in manjši, zato je tudi kazen različna. Tudi zemeljski sodnik obsodi zločince različno, nekaterim se v ječi dosti dobro godi, drugi morajo poleg izgube prostosti pogrešati še marsikaj. Spomnite se temnic, trdih ležišč, postav itd.”

“Gospod župnik, oprostite, ali niste smešni, ko se venomer sklicujete na zemeljske sodnike. Meni se zdi, da ta primera prav nič ne drži. Bog je po predstavah vaše vere vendar tako silno vzvišen nad ljudmi, da se vam čudim, kako da ne smatrate za oskrnitev božjega imena tega neprestanega primerjanja človeka z Bogom.”

Župnik je ostal kljub zaničljivi Tonetovi gesti zelo miren in resnoba na njegovem obrazu se je še podvojila. Tako je počasi in s spoštovanjem govoril:

“Tone, počasi, ne prenažite se. Po predstavah naše vere je Bog res neskončno vzvišen nad človekom. Če sem postavljajal za zgled ravnanje poštenih in modrih človeških sodnikov, nisem hotel s tem reči, da hodi Bog po zglede za svoje ravnanje k ljudem. Na drugi strani je pa zopet res, da ima človek kljub neskončni oddaljenosti nekaj božanskega na sebi. In to že po svoji naravi, ker ista vera uči, da je človek ustvarjen po podobi božji. Ta podoba seveda ni v telesu, temveč v duši, zakaj Bog nima telesa in zato tudi ni mogel človekovega telesa kot takega ustvariti po svoji podobi. Ker se pa dušne človekove lastnosti zrcalijo tudi v telesu, česar gotovo ne boste hoteli tajiti, moremo v širšem pomenu govoriti o tem, da je celotni človek ustvarjen po podobi božji.”

“Toda, gospod župnik, to vprašanje vendar ne spada sem.”

“Poslušate me dalje, Tone, in spoznali boste, da spada. — Rekel sem, da ima človek že po naravi nekaj od božjih lastnosti v sebi, ker je po božji podobi ustvarjen. Toliko več božanskega pride v njegovo notranjost, ako se naravi pridruži milost, to se pravi, ako se v njem prične nadnaravno božje delovanje. Potemtakem ni nič čudnega, da se najde med ravnanjem nepokvarjenega človeka in delovanjem Boga samega neka podobnost. Zato tudi moje primerjanje zemeljskega sodnika z božjim Sodnikom ni prav nič smešno. V poštev pa seveda more priti tu le sodnik poštenjak, ki ima čut pravičnosti v sebi popolnoma nepokvarjen. V svoji primeri torej nisem pripisoval Bogu človeških lastnosti, pač pa sem predpostavil, da so človekove dobre lastnosti, med drugimi tudi pravičnost, od Boga dane. Vzete so iz božjega

kakor biti ne more. Poslušajte in mislite. Bog je v vseh svojih neskončnih lastnostih absolutno neizpremenljiv. Ena teh neskončnih lastnosti je pravičnost. Sami ste ugotovili, da to resnico navaja katekizem med šestimi temeljnimi resnicami na drugem mestu. Kaj pa je pravičnost drugega nego lastnost, da kdo ravna z vsakim po njegovih zaslugah, z drugo besedo, da dobro plačuje in hudo kaznuje. Bog je strog do tistega, ki strogost zasluži, torej je pri svojem ravnanju pravičen. Nasprotno je pa usmiljen do onega, ki usmiljenje zasluži — torej je zopet pravičen. Z drugo besedo: neizpremenljiv vedno. Ali ni to popolnoma po zahtevah našega razuma in srca?”

Tone je stal zamišljen in ni nič odgovoril. Zato je župnik sam nadaljeval:

“Izpremenljivost Bogu in protislovje verskemu nauku bi po pravici očitali, ako bi bil Bog usmiljen

Medjimurke v Lemontu.

bistva in človekovi naravi vtisnjene. Človek se torej ravna po Bogu, ako sledi dosledno čutu nepokvarjene svoje narave, ne narobe. In to približevanje Bogu je človekova nravna dolžnost. In to celo v tako visoki meri, da se božji Zveličar ni obotavljal izreči naročila: Bodite popolni, kot je vaš Oče v nebesih popoln!”

Tone je med tem zamišljeno grebel po svojih možganih, zaželjenega protislovja pa v župnikovih besedah ni mogel najti. Zato je posegel zopet nazaj na neko vprašanje, na katero doslej še ni bilo odgovora.

“To je končno vse lepo, to vam moram priznati. Toda zakaj ne odgovorite na vprašanje, kako se to ujema z naukom o božji neizpremenljivosti, če je po vaših besedah Bog danes neskončno usmiljen, jutri pa neskončno strog.”

“O, Tone, to se tako lepo ujema, da drugače ni

tudi s takim, ki je prostovoljno in skozi in skozi pokvarjen, da ni najti na njem več sledu dobrega. Tak pokvarjenec se prostovoljno upre milosti božji, z drugo besedo: upre se Bogu, ki je neskončno dobro in vir vsega dobrega vsepovsod. Kdor se temu dobremu upre, dokaže, da je za dobro nedovzet, pravičnost torej zahteva, da nastopi zoper njega strogost, kazen. V vsem tem potemtakem ne morem iztakniti niti sledu netočnosti ali protislovja. Tudi ne razumem, kako ga morete najti vi.”

Tone se je naredil, da je zadnje besede preslišal. Odgovoril je pa brez obotavljanja.

“Kako se pa s tem naukom ujema svetopisemsko poročilo, da je bil Bog neskončno strog do angelov po prvem grehu, nasprotno pa neskončno usmiljen do človeka po prvem grehu. Angele je baje takoj tisti trenotek treščil v pekel, ne da bi jim dal čas za pokoro. Človeka je pa pustil na svetu, da se izpo-

kori in mu je celo odrešenika poslal. Zakaj pa ne angelom, ki so bili po nauku iste vere mnogo več vredni nego človek, Ali tudi v tem ne najdete protislovja v verskem nauku in izpremenljivosti pri Bogu?"

Župnik se je nehotel malo nasmehnil, pa je takoj zopet našel potrebno resnobo. Takole je razlagal Tonetu:

"Tone, na vse to je odgovor zopet silno lahak in kratek obenem. Bog je tako ravnal in moral, da tako rečem, tako ravnati, ker je neskončno pravičen in nespremenljiv. Tako sva zopet tam, kjer sva bila."

"In jaz to prav lahko malo razumem, kot sem poprej."

"Čudno to, Tone. Ali pa morda nič čudno, zakaj vi pozabljate na to, da je treba imeti pred očmi celi verski nauk, kadar hočete spraviti vero v sklad z razumom, ne pa samo polovico."

"Prosim, dodajte vi izpuščeno polovico."

"Prav rad. Vera uči, da so angeli zagrešili neprimerno večjo hudobijo nego človek. Imeli so vse večje spoznanje in so se natančno zavedali, kaj delajo. Z vso svojo voljo so se uprli Bogu in se odvrnili od njega. Tako so bili zakrknjeni, da bi se nikdar ne bili skesali, pa naj bi imeli še toliko časa. Sicer se je pa vse to vršilo v večnosti, ne v času, zato o kakem odlogu kazni ali času za pokoro sploh govoriti ne moremo. V večnosti so vse druge mere nego pri nas na zemlji. Mi ne moremo tega drugače izraziti, nego da pravimo: vse se je moralo izvršiti v enem samem trenutku.

To je torej druga polovica, ki ste vi pozabili nanjo misliti. Gotovo ni vse popolnoma razumljivo, zakaj tu stojimo pred težko nalogo, s človeškim razumom razumeti božje moči in s časnimi merami meriti večnost. To je težka stvar. Ali nič lažja ni

naloga, ki ste si jo zastavili vi, Tone, namreč v teh in drugih naukih naše vere zaslediti očitno protislovje. Vse, kar ste mi nocoj navedli, so zgolj navidezna protislovja. Pri malo natančnejšem razglabljanju se vse tako imenovane netočnosti razblinijo v prazen nič."

"To ste pa le pripoznali, da so te reči nekaj, kar je našemu razumu nedosegljivo."

"Na vsak način. Saj vendar govorimo o verskih skrivnostih in vedno poudarjamo, da so mnoge verske resnice nad človeškim razumom. V tem ravno obstoji vera. Saj sem že nekoč razlagal, kaj je razlika med tem, ker verujemo, in med tem, kar vemo. Mnoge resnice naše vere nam niso notranje uvidevne, verujemo jih po pameti zavoljo zunanjih pričevanj o njihovi resničnosti. Če pa pravim, da niso notranje uvidevne, pa moram zopet poudariti, da istotako niso proti razumu. Uvidevnega in jasnega protislovja zastonj iščete v njih, pa se spravite nanje še z desetkrat večjo bistrumnostjo, nego ste jo izpričali danes."

Župnik se je proti koncu svojega govorjenja spet skoraj razvnel in sam je zapazil, da prehaja že nekoliko v pridigarski ton. Zato je obmolknil in si prižgal cigareto.

Tudi Tone ni takoj odgovoril. Napeto je bilo v sobi kot ob času nevihte v oblakih in tisoč nevidnih bliskov se je kresalo v razpetih možganih obeh mož . . .

Nenadoma je potrkalo na vrata. Vstopil je Tonetov prijatelj Miha in s prečudnim pogledom na župnika in Toneta obstal pri vratih. Take družine pa res ni pričakoval pod Tonetovo streho.

Po kratkih ceremonijah je Miha sedel nasproti župnika in nadaljnji razgovor je uvedel Miha.

(Dalje prihodnjič.)

Država.

Dr. Jože Jeraj:

E zdaj se vedno s strahom spominjamo na čas prevrata, ko smo prehajali iz enega državnega reda v drugega. Avstrijsko-italijanska fronta se je zrušila, mase vojakov iz vseh različnih narodov in krajev Avstrije so se valile domov, po vseh deželah pa je nastalo trenutno brezvladno stanje. Ni bilo nikogar, ki bi imel oblast, čuval red in mir. Vsled vojske podivjane tolpe so marsikje vlomile, mirnega kmeta napadale in kradle. Nihče se ni čutil varnega ne glede imetja, ne glede življenja, ker ni bilo močne državne roke, ki bi branila mirnega, poštenega državljana, zločince kaznovala in branila red in postave. Kako smo se oddahnili, ko je pri nas nastopila nova oblast in povsod zopet odločno branila red in postavo.

Država — uredba naravnega in božjega zakona.

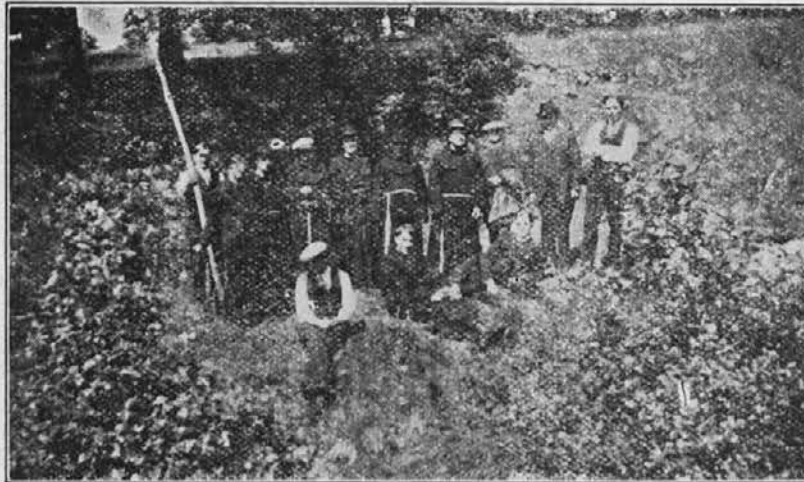
Država je nujno potrebna naravna uredba za

radi lenuharili, požigali in ropali, ter se tako preživljali na stroške drugih.

Vendar so tudi globoki, stvariteljni, idealni ljudje, ki odklanjajo državo. Tem država zato ni všeč, ker nastopa brutalno, ker mnoge ovira v svobodnem poletu s svojimi nazadnjaškimi zakoni, dostikrat celo krivičnimi. Žal, da moramo priznati, da nositelji oblasti mnogih držav niso vedno na svojem mestu, da zlorablajo vzvišeno državno oblast v krivice, vendar ne smemo iz tega sklepati, da je država sploh zlo.

Država je po naravnem pravu potrebna, ker ljudje živijo v družbi, vsaka družba pa potrebuje oblast. Kristus sam je bil pokoren državni oblasti in je učil svoje učence, da morajo plačevati davek. Kristus je pripoznal sodbo rimskega oblastnika, čeravno je bila krivična, ker radi reda moramo imeti vrhovno oblast, ki se ji vsi pokorimo. Prvi kristjani so

Lemontska
družina

v družbi
svojih prijateljev.

človeštvo, brez urejene države bi ljudje ne mogli mirno živeti, prosperovati bi tudi ne mogla omika in izobrazba. O tem smo se mi prepričali ob prevratu, o tem so se prepričali tudi nekdanji v starih časih že naši predniki. Ko so roparski vitezi ob časih, ko ni bilo odločnega cesarja ali kralja, ropali kmetije, so kmeti ponekod sami med seboj sklenili zvezo, da vsakega tata, zločinca obesijo na prvo drevo in tako sebi zagotovijo varnost življenja in imetja.

Država je prepotrebna uredba, da brzda instinkte sebičnosti, da kroti nevarne elemente, drži ljudi skupaj in deli med njimi pravico.

Država človeku ukazuje: Ti moraš storiti, ne samo: naj to storiš! Zato se mora država vedno vojskovati s tistimi, ki nočejo tega storiti, kar koristi skupnosti. Tudi danes nastopajo roparski vitezi, boljšeвики, nihilisti, ki jim je država trn v peti, ki bi

tudi ubogali pogansko državno oblast, ker so spoznali, da je potrebna. Težkoče, hremena in trpljenje, ki ga jim je nalagala država, so prenašali kakor junak prenaša svojo usodo.

Države prosti na zunaj nikdar ne moremo biti, pač pa se moremo na znotraj oprostiti državne oblasti. To se bo zgodilo takrat, ko bomo v sebi premagali vse nižje nagone krivičnosti, nasilnosti, sebičnosti inbo vzšla v naši duši ljubezen do vseh rojakov, tako da bomo z veseljem delali za skupni blagor v državi. Države se bomo oprostili, ker ne bomo več izpolnjevali državnih zakonov iz strahu pred kaznijo, temveč zato, ker nam narekuje tako naša vest. Takrat se bomo dvignili nad državo, ker bomo svobodno, prostovoljno delali za skupni državni blagor. Ne bomo imeli več lastnega dobička pred seboj, temveč dobiček skupnosti. Država nam po-

tem ne bo več strašilo, temveč sredstvo za splošno, narodno omiko, za ljudski blagor.

Pravo pojmovanje ljudske države.

Da imamo danes tako slabo mnenje o državi, je krivo to, da se nismo nikdar prerinili do pravega pojmovanja ljudske države. Kljub ljudskim volitvam, demokraciji, udeležitvi naroda pri vladi z volitvami poslancev, še ni današnja država ljudska, to se pravi taka, ki bi jo ljudstvo ljubilo, za njo žrtvovalo in delalo.

Naš današnji pojem o državi je tak, da skuša dobiti vsak od nje kolikor mogoče dobička, jo goljufati, izrabljati. Ne pomislimo pa, da s tem, da državo izrabljamo, izrabljamo samega sebe, ker država ne sme biti nič drugega ko ljudstvo. Kdaj bomo prišli do zavesti, da nam sovražno stališče do države, do skupnosti nič ne koristi, nasprotno, škoduje, ker plujemo v lastno skledo, ker slabimo tistega, ki nam lahko največ koristi. Ako država dobro prospeva, ima dovolj denarja na razpolago, lahko zida ceste, železnice, vrši socialno, dobrodelno delo, tekmuje gospodarsko z drugimi državami. Ves ta uspeh države pa je uspeh državljanov, ker tudi državljanji več zaslužijo, se bolj razvija trgovina, obrt in kmetijstvo.

Ko bomo dobili zmisel za delo za skupni blagor, bomo spoznali, da je država za ljudstvo, naša prijateljica, da mi živimo in umiramo z državo, ki je ljudska uredba. Vsi bomo sodelovali pri državi, da bo prospevala, vsak na svoj način v svojem stanu.

Kmetje bodo rekli: Mi smo poklicani, da vsa mesta, trge in industrijske kraje preskrbimo z živežem; vsak kdor ne sodeluje in noče delati, je lenuh, ki se ne zaveda, da roka roko umiva, da človek živi od človeka.

Tudi delavci bodo spoznali, da imajo nasproti celokupnosti resne dolžnosti. Drug drugega bodo vzpodbujali k vztrajnemu solidnemu delu. Treba jim je proizvajati orodje, obleko, obuvalo, premog

in druge stvari za domače potrebščine, kakor tudi blago za izvažanje v inozemstvo. Ako nima država kaj izvažati, v druge države prodajati, tudi ne more nič izven države kupiti in uvažati v svojo državo. Potrudili se bodo, smatrali bodo za svojo stanovsko čast, da dobro, kleno blago proizvajajo in tako dvignejo ugled države in svojega delavskega stanu.

Ravnotako bodo tudi obrtniki, rokodelci pridno delali, pomagali ljudem, da si preskrbijo lepa stanovanja, pohištvo, računali bodo po zmernih cenah, ker se bodo zavedali, da morajo živeti vsi stanovi.

Vzgojitelji, duhovniki in učitelji bodo mislili o tem, kako dvigniti ljudsko prosveto, vzgojo naraščaja bodočih državljanov. Z vso resnobo bodo posredovali znanje in ljudsko vzgojo mladini, prevdarjali tudi o duševnih in nraavnih potrebah ljudstva in tako ustvarjali narodno izobrazbo in kulturo. Vsak se bo zavedal, da je v sveti službi naroda, da nosi veliko odgovornost za njegov blagobit in bo zastavil vse sile, da dobro vrši svojo stanovsko dolžnost.

Uradniki bodo vestno opravljali svojo službo, zavedajoč se svojega imenitnega poklica, ki ga vršijo v službi naroda. Vedeli bodo, da je od njih v prvi vrsti odvisen blagor skupnosti, države, da so oni radi ljudstva, ne pa ljudstvo radi njih. Njihov vrhovni stanovski pravec bo vest in ljubezen do svojega naroda, sovražili bodo iz dna srca korupcijo, neznačajno podkupljivost, površnost in lahkomišelnost, ljubili pa točnost, pravičnost, resnobo. Po takih uradnikih bo država rastla, se dvigala, imela zaupanje pri ljudstvu ter spoštovanje.

Ako bi vsi stanovi na ta način vzajemno, skupno, vestno delali za narodni blagor, potem bi imeli pravo ljudsko in stanovsko državo. Danes smo še daleč proč od tega vzora! Imamo namesto stanov v državi le sloje, razrede, ki se med seboj prepirajo za prazen nič, skupni blagor in prava dejanska ljubezen do domovine je samo na jeziku, v resnici išče vsak le lastni osebni dobiček.

Na sobotni večer.

Ivan Dornik:

TISTI lepih velikopocitniških dneh si je študent zaželel, da bi prepotoval domovino.

Sestavil je načrt za popotovanje, si pripravil popotno obleko, palico in nahrbtnik ter stopil k materi:

“Na pot bi rad šel, mati, da bi kaj videl; takole za teden dni . . .

“Pa bi rad denarja?” je uganila mati. Povesila je oči, ki so postale vse zamišljene in vse žalostne.

“Ako bi mogli dati nekaj; ne bo treba veliko . . .”

“Nimam sedaj,” je odgovorila in obrnila proč, kakor da bi jo bilo sram revščine.

Potem pa je dejala:

“Če bi hotel počakati do sobote, da prineseta oče in Katra denar? Ali pa bi ostal kar doma . . .”

“Tudi drugi gredo, mati. In dolgčas mi je . . .”

“Dolgčas ti je že? Pa tako malokdaj si doma!”

Njene besede so bile žalostne, ker je sinu dolgčas pri njej in doma, ki ga vsi ljubijo, vsi delajo in trpe zanj . . .

Počakal je do sobote.

Na sobotni večer sta oče in sestra prinesla zaslužek iz tovarnen. Bila sta trudna in izmučena.

Stal je pri oknu za vrati, ko je razvezal oče umazano, z znojem prepojeno rdečo ruto in stresel denar na mizo. Trdo so zazveneale srebrne krone, kakor da bi hotele pričati o težkem, težkem delu.

Poleg očetovih je položila hči svoje; samo štiri so bile, pa niso zazveneale nič manj trdo.

Za mizo pa je sedelo troje otrok, upiralo komolčke na mizo in naslanjalo bradice v dlani.

“Katra!” je vprašala mlajša, “zakaj pa ti nisi prinesla toliko kakor oče?”

Čez Katrino obledelo, od tovarniškega prahu okajeno lice se je razlila lahna rdečica, — kakor da bi se sramovala svojega malega prislužka. Kradoma je pogledala na brata študenta, ki je stal pri oknu, če morebiti tudi njemu igra pomilovalen nasmehek okrog ustnic, ker ona tako malo zasluži čez teden. Potem pa se je ozrla v sestričine nedolžne in neizkušene oči in je pogladila po zlatolasi glavicici. Njena roka je bila drobna, šibka, — ker je bila stara šele štirinajst let. — In tista slabotna roka je celi teden delala za štiri krone.

“Trudna sem,” je dejala in se naslonila na mizo.

“Zelo priganjajo v tovarni, kaj ne?” je pristavil oče, ker je vedel, kako je.

“Zelo.”

“Vidiš, to je hudo — kakor živina!” je oče vzdihnil in potegnil z roko čez plešo na glavi.

Študent pa je stal pri oknu in je videl vse to in je slišal vse to, — pa mu je jelo nekaj vstajati v duši, česar do sedaj ni poznal: zavest, da je rojen iz žuljev, da ga rede žulji in trpljenje. Ustnice so mu zatrepetale, na čelo pa mu je stopil ponos na revščino, na trpljenje, žulje in težko delo.

In on naj bi hodil okrog in raztrosil to, kar so pripravile utrujene roke? V ljubezen bi se moral zamisliti najprej, v ljubezen, ki v tej revščini utripuje zanj. In v žulje in v trpljenje in v razorane dlani naj bi se zamislil, — da bi vzljubil ta dom trpljenja in dela, da bi vzljubil svoje drage, ki se pote zanj . . .

Mati mu je mignila z očmi, da je stopil z njo v vežo.

“Sedaj imam denar, ako imaš še namen iti; samo veliko ti ne morem dati, ker bi drugače ne mogla kupiti moke za kruh . . .”

“Pa ne bom šel, mati,” je odgovoril, “premislim sem si. Kaj bi hodil, ko je tukaj pri vas doma tako lepo!”

Pogledala ga je začudeno, v oko pa se ji je nasečila radost.

Študent je stopil po tamburico in šel z njo na vrt. Lep večer je sanjaril po vrtu in raztegoval čez travnike do gozdov in do planin, odkoder je prihajal lahen vetrič čez vas.

Potihoma je sedla sestra k njemu, potegnila nekaj v papir zavitega iz žepa in mu dala.

“Na, to sem ti kupila danes. Štirideset vinarjev mi ostane vsak teden, da si kupim kar hočem; drugo dam materi. Nocoj pa sem kupila to zate — iglo, da si jo boš ob nedeljah zateknil v ovratnico.”

Odvil je papirček in vprašal:

“In koliko si dala zanjo?”

“Štirideset vinarjev.”

“Vse.”

Pogledal jo je v rjavo oko, potem se je zazrl v daljavo; kakor nekaj rosnega je čutil pod trepalnicami, a ni obrisal oči . . .

V hiši je najmlajši zlezal očetu na koleno, ga potegnil za dolge brke in mu začel pripovedovati, kaj je sklenil čez dan: da bo velik gospod, da bo šel po svetu, se vozil v kočijah in stanoval v velikih in lepih hišah.

Oče je mirno kadiril pipo, se smehljal, pogledal svojo žuljavo, razorano in težko dlan — pa je videl na njej vso življenja pot sinčkovo . . .

Pesem zvonov.

Dr. Jože Jeraj:

I lepše slike iz življenja našega naroda, ko je nedelja po naših kmečkih župnijah. Naši kmečki domovi so osnaženi, sobe lepo snažno pometene, klopi in mize pomite, kuhinjska posoda vsa bliščeča, saj so se prejšnji dan še pozno zvečer trudile nad njo pridne roke. In pripravljane za cerkev! Oče in starejši člani družine so obrili skrbno obraz, fantje poiskali lepšo suknjo in klobuk, dekleta lepše krilo in jopco, mamica pa že znaša vse jutro srajčke in obleke za malčke. Med tednom so delali vsi potni in zamazani, nedelja pa jih je kakor prenovila. Komaj odvabi, hitijo potem trumoma po vseh cestah, potih in stezah proti cerkvi, možje, fantje, deklice, dečki, otroci ob rokah očetov, rdečelične mladenke z molitvenikom, vsi žarečih in slavnostno razpoloženih obrazov. In v cerkvi, kaka pobožnost, srčna zadovoljnost, pripravljenost za resne božje besede! Kakor je rodovitna črna zemlja, ki jo obdeluje naš kmet, kakor so rodovitne naše njive, tako dobra in rodovitna zemlja je tudi naše ljudstvo za zrnje božje besede. Isto razpoloženje, praznično, veselo, slavnostno, kakor v cerkvi, vlada potem vso nedeljo do drugega dne, ko je treba prijeti zopet za plug in motiko in delati naprej v božji naravi. Da, nedeljo popisati, popisati čustva, veselje in iskrenost, ki navdajajo ob njej verne naše ljudi, to ni mogoče, človek nima takih dovolj vzvišenih, svetih besed, povedati se to ne more, ker mrtve besede in črke ne morejo zajeti živega življenja. Pojem o lepoti nedelje na kmečkih župnijah imajo le tisti, ki so bili tako srečni, da so bili na kmetih rojeni in jo tam doživljali.

Škoda, da je danes toliko ljudi, ki nimajo več priložnosti, da bi doživljali to srečo kmečke nedelje, ker jih je usoda priklenila na mesto. Škoda, da je danes toliko ljudi, ki so se prostovoljno odcepili od tistega živega organizma, ki zna vzbuditi vedno nove energije veselja v človeku, od Cerkve in njenih nedelj, praznikov in obredov. Zato je glavna krivda pri ljudeh samih, da ne čutijo več noben dan nedelje v srcu, da so jim vsi dnevi tedna eni in isti člani dolge in puste verige življenja, ker so zgubili vero in potrgali vezi s cerkvijo. Vera je tisti glavni činitelj, ki napravi sedmi dan v tednu tako srečen in blagoslovljen za človeško srce.

Da so ljudje zgubili v današnjih časih tako zmišl za praznovanje nedelje, prihaja tudi od napačnih nazorov, ki prevladujejo v življenju. Bog je v raju določil dan počitka, ga posvetil in odločil za dušo. Človek ni namreč samo rokodelc, delavec, temveč tudi duševno bitje, ki potrebuje praznika življenja, da vrže breme vsakdanjega življenja raz

sebe in živi le zase. Oblike in pokvarjene metode današnjega gospodarskega življenja pa so modernemu človeku ukradle "praznik" življenja in napravile ves teden za en sam veliki delavnik. Počasi je zgubljal človek vero in z vero je zgubival tudi prave metode življenja, ki danes razdiralno vplivajo na njegovo življenje. Mislil je, da če Boga odstavi, da bo sam postal kralj in središče stvari, a v resnici pa ni postal kralj, temveč suženj stvari. Danes dela ves teden človek, brez oddiha, še ob nedeljah, kakor da je delo namen, kakor da je kultura in tehnika cilj, človek pa le orodje in sredstvo.

Človek bi moral biti po božjem načrtu, ki je ustvaril tudi nedeljo, gospod, ki mu služijo vse stvari, da obogatijo njegovo dušo in jo napravijo bolj srečno. V resnici pa moderni človek služi stvarjem, je pravi suženj sodobne kulture, ki mu daje pravec za življenje namesto Boga. Službovanje Bogu je zamenjal s suženjstvom pod oblastjo stvari. Sam človek je hotel postati središče življenja, a postal je igračka v rokah "kulturnega" razvoja.

Ako hoče človek zopet obvladati stvari in rešiti svojo duševno osebnost nasproti vse v svoj jarem vpregajočim gospodarstvenim in pridobitvenim interesom našega časa, mora zopet najti tisto trdno oporišče, ki ga je dajala nedelja v nekdanjih boljših časih človeštvu. Ničesar ni ohranjalo tekom stoletij tako ravnotežja v človeški duši sredi mrzličnega udejstvovanja, kakor počitek na Gospodov dan, ki je opozarjal s službo božjo in svojim mirom vse ljudi na pravice, ki jih ima človeška duša. Ob nedeljah se je človek zavedel svojega pravega poslanstva in namena, ker mu daje nedelja toliko oddiha, da lahko zmisli na večne vrednote in ideale. Nedelja je zato velikanskega pomena za časno in večno življenje. Ima v sebi iste prvine, ki morejo ohraniti dušo in telo človeka v zdravem in normalnem razvoju. — Lepo popisuje nedeljo nemški pisatelj Oton Ernst: "To moramo vedeti, da je predvsem dan miru, tistega miru, v katerem lahko zopet spoznamo ljudi svoje okolice. V boju in nemiru delavnika se zabrisuje v naši duši prava podoba naših dragih in ljubih; v miru nedelje jih zopet prav vidimo. Ob delavnikih govorijo usta ustom, oko očesu, roka roki, — ob nedeljah vidimo, ko se je površje našega bistva ugledilo, do dna, in duša govori duši. Ob delavnikih obvladujejo stvari prepogosto človeka; ob nedeljah se spomni človek svojega duševnega poklica in si nade škrlat. Ob nedeljah spoznamo čudoviti zaklad, ki ga imamo v ljubeznivih in dobrotljivih svojih življenskih tovariših in prijateljih, občutimo roko v roki in oko v očesu lepoto človeka v miru."

V miru nedelje se poraja najgloblje vprašanje

našega srca: ali je vredno? Ali se izplača delo tvojih tednov? Ali se izplača ta nemir, boj in trud delavnika? Da, mi bi bili mnogo modrejši, ko bi pogosteje in bolj intimno premišljevali ta dan. To je dan gledanja nazaj in naprej in posebno so nedeljske ure posvečene premišljevanju in samoosveščanju. Samotnost ob nedeljah je polna svetlih misli.

Katerokoli knjigo vzameš ob nedeljah: če jo odpreš, je neka posebna luč v njenih straneh; kajti nedelja se razsvetli od veselja, če vidi, da ne živiš samo od kruha, temveč živiš tudi življenje v duhu.

Pojdi, kamor te srce žene, na polje in v gozd ali v cerkev ali v deželo umetnosti, ali kamorkoli, kjer je mir srca. Zbiraj s svojimi otroci cvetlice v šopek, uči jih o letanju in petju ptic, o načinu in bistvu vsega, kar se premika in ne premika; pa predvsem jih uči gledati mirni obraz Tistega, ki gleda iz gozda in pašnikov, gor in grmičja z večnimi očmi. Potem se bodo v letih pameti in trpljenja spominjali, da najde ranjeno srce tudi ob delavnikih v rokah velike matere mir in slovesnost (A. Heilmann).

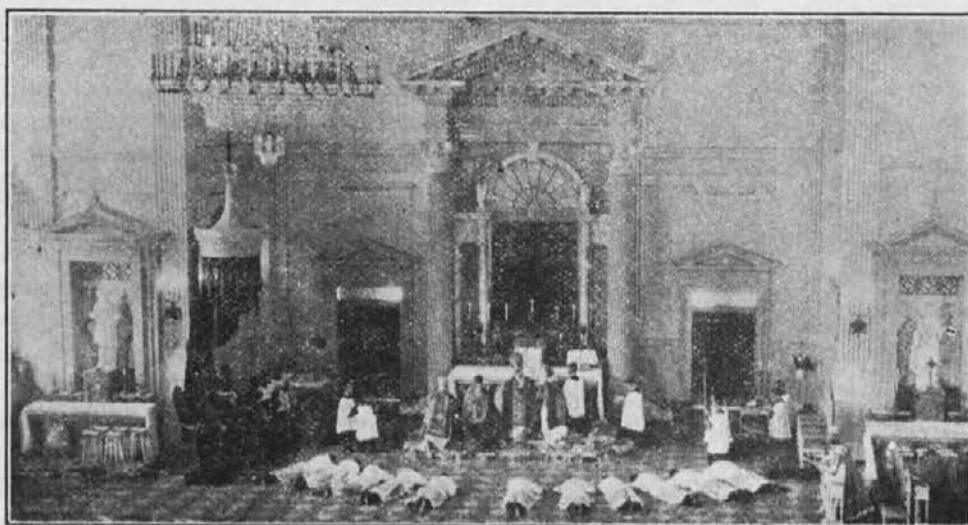
Da, nedelja se ne imenuje zastonj Gospodov dan, dan miru. Vendar pa je ta mir nedeljin bolj za telo, zakaj duša ta dan ne počiva, temveč gre iskat hrane az sebe v večne višine duševnosti. Ko v tovarnah utihne sikanje jermenov, ropotanje in piskanje strojev, ko kmet odloži lopato, uradnik zapusti pisarno, takrat začne živeti v človeku duša, čuti naenkrat nezizmerno hrepenenje po duševni hrani. Družinski oče vzame v roke časopis, prebira novice in modruje o svetu, stara mati poišče pratiko, dekle prebira Mohorjeve Večernice, ali stopa samotna po vrtu, kontoristinja, ki je ždela ves teden v trgovini, pregleduje

zvezek poezij, otroci danes posebno nadlegujejo babico, da jim pove zgodbico, fantje pa se zbirajo kje in se resno ali šaljivo pomenkujejo. Vsi se današnji dan zamišljajo v neki drugi svet, kjer se počuti njihova duša po šestdnevem delavniku tako zadovoljno. Kar jim delavnik vzame s svojim enoličnim in utrudljivim delom, jim vrne nedelja v obilni meri.

Uedelja ima tudi posebno skrivnostno moč, da napravlja človeška srca plemenita in ljubeznjiva. Hud življenjski boj, konkurenca, strasti, ki razpaljajo človekovo dušo, ob nedeljah utihnejo, človek se oddahne, z oči nam padajo luskinе, da vidimo v sočloveku ljubeznjivega brata in ne nasprotnika. Zave se zopet svoje duševne osebnosti, ko se poda v nedeljo v skrito kamrico svojega srca.

Zato, nedeljski zvonovi, privabite zopet modernega človeka v posvečene prostore cerkve, kjer so klečali nekdanji naši očetje in matere. Zažvonite z vso slovesnostjo, da bodete preglasili ves raskavi šum sveta in se bo vzbudila naša duša iz smrtnega spanja, ko bo slišala vaše božje besede in nebeške speve.

Nedeljski zvonovi, zvonite našemu nemirnemu času, njegovim tako zaposlenim in brezčustvenim ljudem v njihov temen in brezsončen delavnik svojo rajsko melodijo o duševnem počitku in zamišljenosti v Boga. In ko bi vedel za koga, ki je zgubil v tem mrzlem svetu vero in domovino, potem bi ga prijel za roko in k vam pripeljal, ko zvonite ob nedeljah. Prepričan sem, da bi vaši iskreni in proseči glasovi vzbudili tudi v njem hrepenenje po izgubljenem rajju Gospodovega dne.

Prvo
mašniško
posvečenje

v Munde-
leinu
pri Chicagi.

Mihec in Barbika.

1.

MIHEC in Barbika sta šla s hribov v dolino. Mati je stala na pragu in jima je še naročevala, naj se lepo vedeta pri procesiji. Bil je praznik svetega Rešnjega Telesa.

Nestrpnost pa je že prestavljala korak, ko so še lovila ušesa naročilo.

Oba sta nesla v rokah šopke gorskih rož. Barbika se je smehljala, v Mihčevih očeh je žarel praznik. Ko se je pretrgal prvi grm ob strmem kolovozu, se je daleč doli pod njima zasmejala dolina.

Mihec je obstal.

“Ali ti vidiš mlaje?” je vprašal.

Barbika je z roko zasenčila oči.

“Vidim. Še vence vidim, ki so oviti okrog njih. To bo lepo!”

“Najlepše rože bova imela pri procesiji midva, Barbika. Take ne rastejo v dolini. Vsi naju bodo gledali!”

Potopila sta se zopet v grmovje in se med potjo pogovarjala.

“Mihec, misliš da moje obleke ne bodo gledali? Ko je pa tako lepa — nova in rdečerožasta!”

Ogledovala se je okroginokrog in gledala gube svoje nove obleke.

“Čevlje sem ti tudi lepo počrnil, lepše ko sebi,” je rekel Mihec in pogledal sestro v obraz. Samo smeh ji je objemal mala usta in nič mu ni odgovorila. Mihec je poiskal njenih oči in je videl ljubezen v njih.

“Vsi naju bodo gledali!” je hitro ponovila Barbika.

Nato sta hitela brez besed. Ko se je ozrl Mihec čez čas na Barbiko, je videl, da ji žari ves obraz.

“Zakaj se pa smeješ?” jo je vprašal.

“Tako sem vesela! Mihec, nobena ne bo imela lepše obleke ko jaz. Oh — kar vse po rožah diši!”

Iz doline jima je prišlo naproti zvonjenje. Potrkalo je na praznik v njunih srcih, ju prijelo za roko, šlo z njima in jima celo pot božalo dušo in srce. Vsa vesela sta prišla v dolino pred cerkev in sta utonila v množici.

Mihec je peljal Barbiko do šolarjev.

“Med nje se pomešaj, jaz grem nazaj k dečkom. Po procesiji pa me počakaj! In rože potrosi!”

Pustil jo je samo. Barbika je osupnila. Pred seboj je videla dolgo vrsto deklic, ki so bile vse gologlave, razpletelih las; na glavah so se jim tresli venčki, bele obleke so blestele v soncu; do komolcev so krasile bele rokavice vseh roke, okrog belih oblek so se rdeče in modro vili svileni pasovi.

Barbiko so sprejele s smehom. Ona pa je pove-

sila oči in pogledala na svojo obleko, na rdeče rože po njej; tisti hip se ji je zazdela revna, vsa gorjanska.

“V kakšni obleki pa prihajaš!” so začele.

“In brez venca! Poglejto jo — v ruti je prišla!”

“Hi, hi, v ruti prihaja!”

“Kako ima nerodne čevlje!”

“Čisto hribovske!”

“Nazaj naj gre! Zadnja!”

Ko se je procesija premaknila, so jo deklice začele odrivati. Šle so po dve in dve. Barbika pa je ostala sama in je šla zadnja za njimi. Imela je solzne oči in je z rokama pritisnila šopek k licu in na usta. In ko je skozi solze strmela na sončno cesto in na obsijane vrtove, se ji je zdelo, kakor da bi bilo pregrnjeno s črno ruto. Vsa svetloba je bila slaba, mlačna. Tudi zvonovi so peli žalostno. Pesmi, ki so z rokami segale proti nebu, so se ob Barbiki plazile po tleh. Ko je procesija obstala pri znamenjih in so deklice trosile cvetje, je Barbika svoje gorske rože še tesneje pritisnila k sebi in jih ni trosila. Ko je prišla procesija po polju okrog in se vrnila v cerkev, je bil Barbikin šopek še vedno cel.

V cerkvi se je stisnila k zadnji klopi in izpod rute pogledala okrog. Mihec je klečal na moški strani in ji je prikimal. Poizkušala se mu je nasmehnuti, pa ji je nova solza omočila rože lic.

“Zakaj pa rož nisi potrosila?” jo je vprašal Mihec zunaj.

Barbika je dvignila k njemu solzne oči.

“Mihec, vse so rekle, da moja obleka ni lepa. In odrivale so me. Zadnja sem šla in čisto sama. Pa tudi rož nisem hotela potrositi. One so imele vse drugačne, Mihec — in iz košaric so jih trosile!”

Zakrila si je oči z roko in je zajokala.

“Kar tiho bodi, Barbika! Tudi iz mojega klobuka so se norčevali, ker ima zeleno vrvico okrog. Dejali so, da je gorjanski in hribovski. Kar udaril bi jih bil! Kakor da bi jaz ne smel imeti drugačnega klobuka!”

“Mihec, kajne, pa je moja obleka vendarle lepa? Šolarice nič ne vedo!”

Pogledala ga je, kaj poreče. Mihec je čutil vprašanje njenih oči in je prikimal.

“Seveda je — saj je nova!”

“Tudi tvoj klobuček je zelo lep, Mihec.”

Postala sta žalostna in sta molče šla po ozki poti v gore. Nad njima je žarelo sončno nebo. Mihec in Barbika pa nista čutila sonca. V grmovju so zvr-goleli ptiči, izpod vej so dehtele tihe hribovske rože. Mihec in Barbika sta šla povešenih glav mimo. Barbika je stiskala v naročju svoj šopek, ga gladila in popravljala cvetove, ki so veneli.

“Ubožice!” je vzdihnila.

Tedaj je Mihec potisnil klobuk čisto na oči, pogledal Barbiko in izpregovoril:

“Barbika, jaz sem zelo žalosten. Kaj se bodo smejali najini obleki! Kakor da bi jaz ne mogel imeti drugačnega klobuka! Pa ga bom imel, Barbika, vidiš, Barbika, vidiš, nalašč ga bom imel!”

Mahal je z roko po vejah ob poti, da so odletavali listi. In je nadaljeval:

“K stricu se bom šel učiti za sodarja, pa bom tudi jaz postal bolj gosposki. Ne bom več pasel v gorah!”

Barbika je uprla vanj proseče oči:

“Oh, Mihec, nikar ne od doma!”

“Bom šel, sem rekel — pa bom šel! Ko so prišli o Veliki noči stric v gore k nam vprašat po meni, nisem hotel iti. Sedaj pa pojdem!”

Barbika je vsa prestrašena dvignila glavo.

“Nikar ne hodi, Mihec! Saj je doma tudi lepo.”

“Doli je pa lepše! Šel bom in bom nosil lepo obleko in ko kaj prislužim, jo prinesem tudi tebi.”

“Mihec, jaz imam vseeno rada svojo obleko. — Tudi tvoj klobuček je lep, kar doma ostani!”

Govorila je tiho in prav otročje. Mihec pa je gredoč lomil veje od grmovja, trgal liste z njih in jih metal proč.

“Meni bo dolgčas po tebi, Mihec. In tako rada te imam . . . Poglej, kako lepo črni so še moji čevlji, ki si jih ti počrnil. Če ostaneš, Mihec, ti bom vedno jaz snažila čevlje, prav lepo ti jih bom.”

Mihec je stresel z glavo.

“Pojdem in pojdem! Ko pridem ob praznikih domov, še tebi kaj prinesem. Nič mi ne bo hudega, so zadnjič obljubili stric. Tudi oče so me že silili!”

Prišla sta iz gozda na robiček. Trava je zelenela tam in se je zibala v vetru. Med njo so se zibale gorske rože in so širile vonj po robu. Barbika je položila svoj uveli šopek na travo, vzdihnila in si obrisala oči.

“Meni bo res hudo po tebi, Mihec. Ko bom sama pasla, bom vedno gledala v dolino, kje si ti.”

Šla sta navkreber, molče in žalostna. Ko jima je izmed drevja pokimala domača hiša, je Barbika obstala, položila prst na usta in dehnila:

“Mihec, doma ostani!”

“Ne bodi tako sitna! Če pa nočem!”

“Mihec, tam doli te ne bodo imeli tako radi kakor doma.”

“Povsod me bodo imeli radi, da bom le priden in ubogljiv.”

“Ali tako te ne bodo imeli radi, kakor te imajo oče.”

“Ravnotako.”

“Ali pa kakor mati . . .”

“Eh, tudi mati me včasih nimajo.”

Barbika je pomislila. Glavica se ji je še bolj povescila, prsi je pritisnila na ustnico.

“Mihec, ampak tako radi te ne bodo imeli, kakor te imam jaz . . .”

Mihec je zamahnil z roko.

“Kako si otročja, čisto otročja!”

Barbiki je vzdrtela brada. Obrnila se je in počasi odšla za hišo. Tam se je stisnila v kot in je tiho zajokala.

2.

Mihec je šel. Oče ga je spremljal in mu je nesel culico. Mati je z Barbiko stala na pragu, popravljala ruto, ravnala lase, brisala obraz s predpasnikom in kakor mimogrede potegnila tudi čez oči.

Barbika se ni mogla zdržati solz, ko je segla Mihcu v roko. Zakrila je obraz in se naslonila na steno. Ko je zopet odmaknila roko od oči, sta oče in Mihec ravno izginila za grmom.

Ko je Mihec odšel, je planila jesen v gore. — Zvančki so zapeli, pastir je počil z bičem, svinjka je zafrčala čez pasovnik. Cel dan so se zaletavali pastirski vriski iz hriba v hrib.

Barbika pa je hodila okrog doma, posedala in vstajala in mnogokrat položila prst na usta ter se zamislila. Ko je o popoldnevih pasla kravo in ovce, je upirala oči v pokošene pasovnike, ki so bili čudovito zlati v večernem jesenskem soncu. Ali pa je poizkušala zapeti. Jagnje se je odtrgalo od gruče ovce, zableketalo in priskakljalo k nji. Barbiki je strepetal glas kakor ubit. Oklenila se je živali okrog vratu, naslonila svojo glavo na njeno in vzdihnila:

“Ko pa Mihca ni . . .”

Jagnje se je stisnilo k nji. Leglo ji je v naročje in jo gledalo s plahimi očmi.

“Mihca ni . . .” je šepetala Barbika.

“Ble-e-e-e.”

“Je šel — daleč, daleč . . .”

Iztegnila je roko in pokazala v dolino. Jagnje pa ni gledalo za roko, ampak njo in ji mežikalo z očmi.

“Jaz sem ga imela tako rada — veš!”

Stisnila je živalico k sebi in se nagnila nad njo; poljubovala jo je po belem čelu, jo božala in upirala svoje oči v njene oči. Tako je bila nagnjena nad jagnjetom in si je šepetala Mihčevo ime. In tedaj si je izmislila, da bi dala jagnjetu ime Mihec. Sama se je nasmejala tej misli.

“Hi, hi — Mihec!”

“Ble-e-e-e.”

“No, ti boš sedaj Mihec, ti! Ali kaj razumeš? Tebe bom klicala za Mihca!”

In zopet mu je zaklicala v uho: “Mihec!” Jagnje je pritisnilo glavo k njenemu licu in je dihnilo svojo sapo v njo.

“Oh, ti Mihec, ti! Kako me ti neumno gledaš!”

Tako se je pogovarjala ž nji mvsak dan. Pripovedovala mu je kaj, se mu smejala, ga vpraševala, in ker ji jagnje ni odgovarjalo, je tudi odgovarjala sama.

Doma je povedala materi:

“Jagnjetu sem dala ime Mihec.”

“Kako pa to?” se je začudila mati.

“Kar tako! Ker Mihca ni . . .”

“Kaj si vse izmisliš!”

“Ali mislite, da bi bil Mihec hud, ko bi to vedel?”

“I, jaz ne vem! Kaj bo hud! Toda čudno je, da živali daješ svetniška imena.”

“Da bi le Mihec ne bil hud!”

Sklenila je na hrbtu roke in odšla proti hlevu. V hlevu je oče nastiljal kravi. Barbika je stopila notri, zagrabila listja in nastlala ovcam. Nato se je sklonila k jagnjetu, ki je ležalo ob ovcu in ga je potegnila za uho.

“Pusti ga, naj počije!” je rekel oče.

“Mihec mu pravim, oče.”

“Zakaj pa Mihec?”

“Ker našega Mihca ni več . . .”

“Kako to, da mu daš od svetnika ime — pa živali! Bodi no!”

“Mora biti Mihec, ker našega ni! — O Božiču porečem našemu Mihcu, naj ostane doma. Ali bo, oče?”

“Kaj mene vprašuješ! Težko, da bi. Čemu bi tudi ostajal doma, ker mu je tam doli bolje. Saj ti takih reči ne razumeš!”

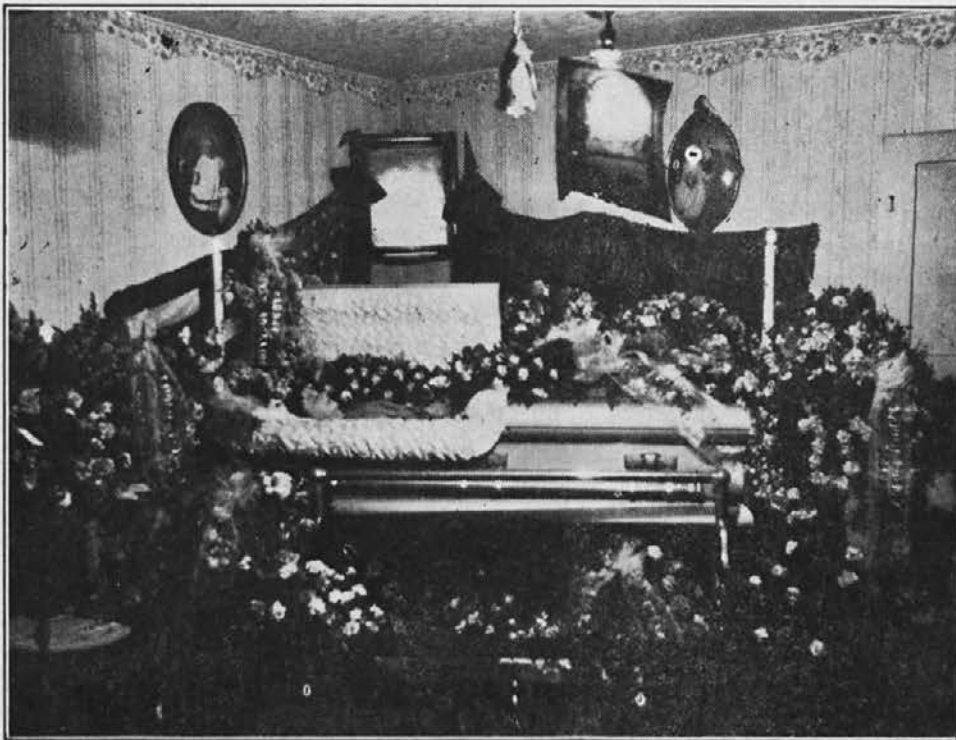
“Vseeno ga bom prosila. Meni je tako dolgčas.”

Glava se ji je sklonila, roki sta ji ohlapno padli ob telesu. Šla je iz hleva na dvorišče, počasi stopala po dvorišču in obstala konci hiše. Tam je dvignila glavo in se zagledala v dolino. Dve solzi sta ji pripolzeli na lice in se ostavili tam. Ni ju obrisala. Globoko v prsi je šla po sapo in komaj slišno vzdihnila:

“Mihec!”

Vzdih je bil kakor hrepenenje, ki je pohitelo s hribov v dolino.

(Dalje prihodnjič.)

V Ameriki smo tudi na mrtvaškem odru nobel . . .

Domovina.

Dr. Jože Jeraj:

POMINJAM se še vedno z neko sladko otožnostjo tistih časov, ko sem šel kot čisto mlad fantek v Celje v latinske šole. Slovo od doma, od matere, bratov in sester, se mi ni zdelo nič kaj težko; veselje do učenja in mladostno navdušenje je izpodrinilo vse druge misli. Ko so se pa poslovili od mene pokojni oče in sem ostal sam na stanovanju, takrat pa so se začela vzbujati v mojem srcu neznana, otožna čustva; vedno bolj tesno mi je prihajalo v srcu, iz katerega se je začelo dvigati neko silno hrepenenje po domu, stariših, bratih, sestrah, domačih tratah, njivah, silnih planinah in v nebo štrlečih gorah svoje domovine. Nisem mogel več zdržati, zapustil sem svoje tovariše na stanovanju, šel tja za Savinjo onkraj železniškega mosta, vrgel se na tla in silno jokal. Bilo mi je, kakor bi mi srce in dušo prerezali, ker so me predstavili iz mojega doma, od zelenih trat, otroških igric, svojih domačih znancev naenkrat v drug svet.

Domotožje, to je tista prastara boleš, ki tisočem in tisočem zarosí oči, ko so ločeni od tistih, s katerimi so skupaj rastli v veselju in žalosti. Marsikak "punkelček", ki je bil zvezan med veseljem in šalo, se razvezuje v tujini med solzami in bolešjo. Koliko zdravih in kakor kri rdečih lic podeželskih otrok obledi, ko jokajo daleč proč od domačih dolin in hribov po tesnih sobicah po modernih, pustih mestih. Ni čudno, če slišimo, da je ta ali oni sin gor medlel in nazadnje umrl vsled domotožja, ker ga je usoda priklenila na čisto druge, njemu tuje kraje. Marsikateri drzen fant postane v tujini od samega domotožja sanjač in zamišljen melanholik, da zopet zbere skupaj svoje stvari in gre s culico čez hrib in plan iskat svoje kraje. Koliko s solzami porosenih pisem vsak dan odhaja po pošti, v katerih razodevajo od svoje domačije ločeni sinčki in hčerke svojim materam gorje in boleš, ki jih tlači v mrzli tujini. Kako marsikateri mali dijaček ali dijakinja uporablja skoro polovco svojega prostega časa za to, da napiše na beli papir, ker pogreša veliko ljubezen svoje domovine in svojih domačih. Kdor nikdar ni čutil tega gorja, ga tudi ne more razumeti. Pa mislim, da je malo, zelo malo ljudi, ki bi ne razumeli tiste velike bolečine, ki jo opeva lepa koroška narodna pesem:

Gor čez jezero,
gor čez gmajnico,
kjer je dragi dom z mojo zibelko.
Kjer so me zibali
mamica moja
in prepevali haji hajo.

Čudno bi bilo tudi, ko bi bilo komu popolnoma

neznano to gorje, ki izhaja iz pogrešane domovine. Saj v domotožju se izraža predvsem ljubezen do domovine, do lastnega naroda, do tistega koščeka zemlje, kjer nam je zibelka tekla, kjer smo slišali prve besedice svojega jezika, prve pesmice svoje mamice, prvi poduk o Bogu in o veri, kjer smo prvič začeli spoznavati svet. Rojstni kraj zraste pravzaprav z otrokovo dušo v eno celoto, ker prvi vtisi, ki jih dobiva, ustvarjajo njegovo bistvo, posebnosti, značaj. Kako se razlikujejo narodi med seboj ne samo po jeziku, še bolj po svojem značaju, običajih, duševnih posebnostih. To vse prihaja od domovine, kjer ljudje rastejo. In še ta posebnost je, da človek tega, kar je dobil v mladosti, rad ne opusti. Svoje prve vtise sprejema z neizrečeno ljubeznijo. Prvi njegov "mali svet", ki ga je spoznal kot otrok v rojstnem kraju, mu še bolj ko v razumu obtiči v srcu. Kar pa enkrat srce sprejme, to postane neka skrivnostna svojina človeka, nad katero ne more nikdar dobiti popolnoma oblasti razum. Naj se človeku še tako dobro godi v tujini, ima vsega dovolj: lepe, romantične kraje, še bolj ko je njegova priprosta domača vas, lepši dom, bogastvo, srečo; sredi največje sreče in blagostanja se naenkrat prikrađejo spomini na dom. Sijaj največjega bogastva zatemni v takih trenutkih, ko govori srce, domovina, in zanj ima samo domovina pomen.

To je jedro ljubezni do domovine, da človek v mladosti svet spozna predvsem s srcem in šele v drugi vrsti z razumom. Mali svet domovine zleze najprej v srce in zato ga ne more pozabiti. Vsak kotiček domovine mu je ožarjen z najlepšimi spomini: domači dom, katerega prisrčnosti ne more pozabiti, gredica pri domu s svojimi belimi, rdečimi nageljci, duhtečim rožmarinom, potoček, kjer se je igral s svojimi tovariši in po njem capljal z malimi nožicami, travniki, kjer je po njih nabiral zvončke, trobentice, plesal z otroci "ringa-raj", domača cerkev s svojim priprostim, košatim zvonikom, ki mu je bolj ugajal in napravil na njegovo otroško fantazijo večji utis ko najlepša mestna bazilika, domača šola, kjer je srebal prvo znanje, šolske klopi, dobra učiteljica, ki je pravila tako lepe zgodbe, gozdni zeleni robu hiše, kjer se je skrival in igral. Tega nikdar otrok ne pozabi, je bilo prelepo zanj.

Prav posebno pa je ljubezen do domovine tako močna, ker domovina vzbuja vsakemu spomine na ljubo mamico in vero. Kateremu otroku izginejo kedaj iz spomina tiste lepe molitvice, ki se jih je učil v naročju matere? Njene ljubeznive, dobrotljive podobe nikdar ne pozabi. In če pozneje otrok še tako zabrede, spomin na dobro in verno mater ga zopet spreobrne. Prelepi spomini na to, ko je prišel

za krilo matere se držeč v cerkev k božjemu grobu, opazoval tam lučice, hudoglede vojake in ubogega, na križ pribitega "Bogeca", tega ne pozabi nikdar. In prvo sv. obhajilo! Spomin na lepi zlati kelih in bele svete hostije, na šopek, belo obleko in venček, ostane trajno v otrokovem srcu. Zato je ljubezen do domovine tako lepa, ker je tudi združena z ljubeznijo do vere. Domovina dobiva po veri še poseben sijaj, ni nam samo ljuba zato, ker je naš rojstni kraj, kjer smo spoznavali prvi svet, temveč še posebno, ker nam je dala vero v Boga, veselo upanje za našo dušo. Na blagoslovljeni zemlji naše domovine so naši pradedje molili Boga, sezidali cerkev, postavili oltarje in živeli po naukih vere in umirali postopoma. Kakor se sliši, pri prihodih in odhodih iz hiše škropili z blagoslovljeno vodo, tako se tudi njihovi sinovi, pred istim zavelim križem v kotu, pred katerim so poklekali že nešteti rodovi, se shaja tudi sedanji hišni oče in njegovi otroci. Kar je pradede osrečevalo, osrečuje tudi potomce, kar je bilo njim sveto, je sveto tudi potomcem.

Ker nas domovina družiti z vero naših pradedov, je posvečena zemlja. Na istih tleh, na katerih sedaj stojimo, so naši predniki branili vero. Koliko krvi je popila ta zemlja vase za časa turških bojev! Koliko solz, koliko trpljenja je videla tekom stoletij. Sprejela je vse naše prednike nazadnje v svoje hladno naročje grobov in sedaj čakajo v njih na tisto uro, ko bo zadonel mogočen glas prerokov: "Suhe kosti, poslušajte glas Gospodov!" Da, predraga si nam ti, domovina, ki si velika srednica med nami in našimi predniki!

Ne čudima se zato, če vsak želi umreti v domovini, četudi je še tako daleč od nje. Neka posebna uteha je, če človek leže k zadnjemu počitku med tiste, ki so mu sorodni, dragi po srcu in da čaka med njimi na veliki trenutek vstajenja. Posebno v starosti se poraja ta želja, biti pokopan med svojimi dedi. Že očak Jakob, ki je, 130 let star, zapustil svojo domovino in šel v Egipt, si je ob smrtni uri zaželel svoje domovine. Svojemu sinu Jožefu pravi: "Če me ljubiš, daj svojo roko pod moje telo in izkaži še mi ono ljubezen in zvestobo: Ne pokoplji me v Egiptu." Jožef je izpolnil njegovo željo in je dal takoj po njegovi smrti prepeljati njegovo truplo v domovino, kamor si je želel ob smrtni uri.

Ob svetovni vojski vojaki niso ničesar tako težko prenašali, kakor da so morali po cela leta biti daleč proč od svoje domovine, očetov, mater, žen in otrok. Spomin na domovino je marsikoga napravil v strelskem jarku še bolj tihega, zamišljenega in žalostnega.

Kaj je za vsakega človeka domovina, nam pa najlepše razodeva psalm 136, ki so ga prepevali Judje v babilonski sužnosti:

Ob rekah babilonskih, ondi smo sedeli in jokali, ko smo se spominjali Siona.

Na vrbo sredi dežele smo obesili svoje harfe.

In vpraševali so nas, kateri so nas v sužnost odvedli, po pesmih.

In kateri so nas bili odpeljali, po himni:

Zapojte nam katero sionskih pesmi!

Kako bi peli pesem Gospodovo v tuji deželi!

Ako pozabim tebe, Jeruzalem, naj bo pozabljena moja desnica!

Obtiči naj moj jezik na nebu,

če se tebe ne bom spominjal,

če ne bo Jeruzalem

prvo moje veselje!

"Domovina, ti si kakor zdravje, koliko si vredna, se šele zave tisti, ki te je izgubil", je rekel poljski pesnik Mickiewicz. Da je domovina zdravje naše duše, začutimo šele takrat, ko jo pogrešamo; ako pa jo imamo, pa se dostikrat ne zavedamo, kaj imamo. Kdor ljubi zdravje svoje duše, bo ljubil tebe, domovino. Žal, da moderni človek, ki tako boleha na duši, ne išče zdravja pri tebi, ki bi mogla edina zopet napraviti njegovo plitvo, mračnjaško dušo iskreno in ganjeno.

Križ v wiskonškem gozdu.

Kako sem nekoč srečno smrti ušel.

(Konec.) P. Adolf Čadež, Egipt:

MRT se je začela počasi pomikati od nog proti moji glavi, vendar pa le tako, da mi je pleča kazala in me čez ramo postrani gledala.

Omeniti moram, da moja postelja stoji v sobi popolnoma na prostem, le pri glavi se naslanja na zid. Na desni blizu glave so duri, na levi strani ob postelji pa se je smrt z bridko koso v roki sramežljivo pomikala proti moji glavi.

“Oho, smrt, proti glavi pa že ne!” sem zavpil in obenem planil po konci.

Predno je smrt spoznala, kaj da nameravam, sem bil že iz postelje in pri vratih. Pa tudi smrt se ni obotavljala, ker iz vsakdanje skušnje ve, da vse kar je živega, pred njo beži, kolikor le more. Skočila je skoro kar čez posteljo in hotela je kar za menoj skozi odprta vrata.

Zaloputnil sem vrata za seboj z vso silo, kar sem le mogel. Celi samostan se je potresel. Strašno je nekdo zaječal. Prepričan sem bil, da je bila to smrt, ki jo je pošteno skupila. Nisem pa imel časa gledati nazaj, ali sem bil smrt priprl za roko ali za nogo, bil sem samo vesel, da sem ji bil všel, četudi le za prvo silo.

“Kam pa naj zdaj bežim pred smrtjo, ali v cerkev ali pa v mesto, ker smrt bo šla za menoj?” — to je bila moja skrb.

“V cerkev ne grem, ker smrt me bo tam iskala najpoprej, ker dobro ve, da dober kristjan v sili beži v cerkev. V cerkev tudi zato ne bežim, ker tam bi me smrt takoj imela. Na glavni trg, tja pred borzo bom bežal. Tam je največ ljudi, tam je največji hrup in če bi me tam smrt tudi izvohala, lahko še vedno bežim ali proti morju ali pa nazaj v mesto. Tam tudi lahko vzamem kočijo, tramvaj ali pa avto.”

Pred borzo je največji in najlepši trg v Aleksandriji, trg Mahomeda Alija. Ta nekdanji egiptovski podkralj tam stoji iz bronastega vlit na bronastem konju v nadnaravni velikosti.

Na eni strani borze je cesta Tefvik paše, na drugi pa Šerif paše. V to drugo cesto, ravno na vogel, zraven zadnjega stebra od borze, sem se bil skrtil. Od tam sem hotel opazovati, če bo smrt za menoj prišla. Menil sem, da bo pač za menoj prišla, toda v veliki gneči ljudi in pa ker sem bil dobro skrit, me ne bo našla in me bo na to drugod po mestu iskala.

Računal sem popolnoma prav. Še deset minut nisem čakal, ko jo je smrt za menoj primahala od sv. Katarine. Gledala je pazno na vse strani. Ravno pred borzo, tam, kjer se začne cesta Tefvik paše, v največjem vrvenju ljudi, se je pa vstavila meneč, da tam mimo bom prej ali kasneje tudi jaz prišel. Toda

to pot se je bila smrt zmotila. Na tem mestu sem jaz že bil pred desetimi minutami, zdaj pa sem smrt z druge ceste, iz Šerif paše, na skrivnem in natanko opazoval.

Je že ta prava, sem si mislil. Dobro te poznam, o ti grda smrt! Levo roko ima obvezano. Za levo roko sem jo bil torej priprl. Čisto ta prava moja smrt je, ker ima zlate prstane in zlate zapestnice na rokah in zlate zobe v ustih. In prav iz Aleksandrije je doma, ker ta trga tako dobro pozna. Zdaj še prav posebno vidim, da je arabska ženska, ker se tako nespametno obnaša. Na to nesrečno koso prav nič ne pazi in ž njo na vse strani opleta. Vrta in maha s koso po ljudeh, kakor kosce po zreli travi. Zdaj vsakdo lahko spozna, da smrt nima možgan v glavi, ker ljudi kar tjavendan brez pameti mori.

Najbolj nevarna pa je smrt za otroke. Enemu z enim samim mahom odseka glavo, drugega zadene s koso v prsi, tretjega v vrat, četrtega v život, petega v noge; sploh kateregakoli izmed otrok se le dotakne, je že po njem. Otroci pa so nespametni; mesto da bi bežali in se poskrili pred njo, kakor sem bil zbežal in se skrtil jaz, se okrog nje drenjajo in vanjo silijo. Zdaj vem, zakaj toliko otrok pomrje v prvi mladosti. Od tisoč rojenih otrok jih smrt pokosi dvesto in petdeset predno so spolnili sedem let, in le polovica jih dočaka sedmenajsto leto. Komaj so začeli živeti, pa že morajo umreti.

Smrt je res nespametna ženska. Med ljudmi stoji in z obema rokama drži koso visoko v zraku, kakor kak velik kljun, in seka ž njim.

Mimo smrti sta privozila dva tramvajaska voza, napolnjena z ljudmi do zadnjega sedeža, in glejte, smrt je kar na slepo srečo kljunila s koso v sredo med ljudi. Debelega gospoda, ki je radi vročine odkrit sedel v vozu in klobuk v rokah držal, je zadela ravno v plešasto glavo. Mrtev je padel skupaj. Kap ga je zadela na možgane — so ljudje zavpili.

Nekega dekleta je smrt s koso samo malo krcnila. Peljali so jo v bolnišnico in umrla je za tifusom.

Nekega drugega dekleta, po imenu Ana, doma iz Štajerskega, ki jo okrog trideset let poznam, je smrt s koso zadela v levo nogo in samo po obleki. In glejte, noga je kar odmrla. Nič se ji na nogi ne pozna, pa boli jo grozno. Tri mesece že leži v evropejski bolnici kakor klada. Nič si ne more pomagati in prekladati jo morajo drugi. Noben zdravnik ne ve, kaj da ji je, samo jaz vem, ker sem videl, kako se je je smrt dotaknila.

Nepretregana vrsta avtomobilov drvi mimo borze. Smrt strašno steguje vrat. Že od daleč si je izbrala najlepši avto. Ni mogoče povedati, kako smrt men-

ca z nogami, na prste stopa, da bi boljše videla. Od nestrpnosti se po celem telesu trese. Krčevito prijema za kosir, s koso meri in poskuša, kako bi bolje vsekala v avto. Voz pridrvi mimo. Smrt bliskoma kavsne s koso po njem. Za trenutek sem videl gospoda, ki ga je smrt zadela. Čez nekaj dni pa so me poklicali ob eni čez polnoč k bolniku, osemdeset let staremu bogatemu gospodu, doma s Krasa na Goriškem, pa imenu Marušič.

“Za božjo voljo, zakaj me niste klicali že poprej,

božjo sodbo! Vi ste krivi njegove nesrečne, neprevidene smrti. Bati se je, da boste tudi vi šli enkrat ravno tako nepripravljen v večnost, kakor gre sedaj vaš oče.”

Sin je tiho poslušal te besede in ni nič odgovoril. Besede pa mu niso šle k srcu, ker nima nobene vere več. Očetu sem podelil sv. poslednje olje in takoj nato je umrl in še isti dan popoldne sem ga pokopal.

Ko sem iz skritega kota opazoval našo nesrečno

Dva, ki še nista videla smrti.

ko je bil gospod še pri zavesti?” sem nevoljno rekel v italijanskem jeziku sinu, ki je bil pri smrtni postelji očetovi; sin namreč slovenskega ne razume.

“Saj oče ni bil skoro nič bolan, le radi slabosti je bil par dni v postelji”, odgovori sin.

“Ali pa ste bili poklicali zdravnika?”

“Kaj pa da, že pred tremi dnevi.”

“Zakaj pa takrat niste poklicali tudi spovednika? Vi ste krivi, da gre vaš oče nepripravljen pred

smrt, je mimo borze prihitela kakor hitra košuta dobro znana, pridna in pobožna duša našega jezika, doma blizo Tolmina, Terezija po imenu.

“Kaj hodiš vendar okrog smrti.” sem vzdihnil. “Gotovo je ne vidiš.”

In res ni je videla, toda smrt jo je bila že zapazila. Ko je moja dobra znanka mimo smrti šla, jo je smrt sunila ne s koso, temveč samo s komolcem, če sem prav videl. In glejte, ta dobra pobožna tret-

jerednica je morala takoj v bolnišnico. Teden za tednom presedi in preleži na postelji in le malo vstane. Želodec jo boli, uživati nič ne more in slabosti ja obdajajo. Zdravniki pravijo, da ima rano v želodcu, drugi pa trdijo, da ima raka. Stvar pa je taka, jaz, ki sem videl, kako se je je smrt zadela, lahko povem: Če se je je smrt zadela s koso, je rak in torej smrt, če se je je zadela pa samo s komolcem, je samo nevarna rana in bo ozdravela.

Pa kaj ima zopet ta naša smrt? Tako vznemirjene je še nisem videl. Kaj je vendar zapazila?

Nepremično gleda v eno stran. Zdaj je koso pobesila. Z desnim kazavcem tipa špico pri kosi in poskuša, če je zadosti ostra. Dvakrat je nato zamahnila s koso in sicer prav tako, kakor kosijo naši

Vse na nji je v obilnosti, le obleke je veliko premalo; manjka je od zgoraj, od spodaj in pri rokah, in še tam, kjer je, je preračunjena za vroče kraje. — Vsakdo na nji lahko občuduje vse dele telesa. Kjer obleke primanjkuje, tam pokriva za silo nagoto zlatnina in srebrnina, verižice in zlati obročki. Vsa je lepa, ko pav na soncu, le noge ima grde ko kozel. Na čevljih ima visoke pete in na vrhu pet še kavčuk. — Nobena stopnja ni gotova radi neokretnega obuvala. Stopa ko puran, ki za vsako stopnjo posebej poskuša, če je pod njim zadostno varna podlaga.

To osebo poznam in sicer iz bolnišnice, ker ta vrsta ljudi ima povsod in tudi v bolnišnicah svoje znanje. Imena ne bom povedal in tudi kraja ne, od kod je doma. Bila je že dvakrat v bolnišnici in

Stara mama ziblje zibko . . .

kosci. Za koga se pač tako skrbno pripravlja, da ga bo zabodla prav v ta pravi kraj, da ne bo nobene pomoči več zanj? O, ta naša smrt ni neumna, temveč prav navihana ženska je!

Zdaj vidim, za koga se je smrt pripravila. Med ljudmi se drenja precej visoka, lepa ženska postava. Ponosno gleda na vse strani, kakor da bi bila cela Aleksandrija nje. Zdi se, da pozna vse in vsi njo. Vsi se ji dopadejo in ona vsem. Oblečena je po najnovejši modi. Na prsih, močno razgaljenih, ravno na srcu, ima veliko umetno rožo iz rdeče svile. Tudi vsa obleka, ki je živih barv, je svilnata. Lasje, ki se gosto vsipajo na vse strani izpod velikega klobuka, so svetle in kostanjeve barve. Obraz in vrat ima močno napudran; lica, zlasti pa ustnice živordeče, obrvi in pa okrog oči pa črno pobarvane.

zdravniki so ji bili povedali, če se ne bo poboljšala in če bo še enkrat v bolnišnico prišla z ravno istega vzroka, ji ne bo nobeno zdravilo več pomagalo.

Ne bom pravil, kako jo je bila smrt zabodla in kako so jo bili tretjič in zadnjič pripeljali v bolnišnico.

Zdravili so jo, operirali in žgali. Kakor vse operacije, se je tudi ta operacija izvrstno posrečila, toda konec veliko srečnih operacij je nesrečna smrt, kakor je bila tudi v tem slučaju.

Kolikor dalj časa pa sem gledal smrt pri delu, toliko bolj se mi je gnusila in toliko večji strah sem imel pred njo. Mahala je najrajši po glavah od zgoraj, po golih kolenih od spodaj in po razgaljenih prsih od spredaj.

Bil sem tako zaverovan v smrt, da sem bil nase popolnoma pozabil in da nisem prav nič več mislil, da sem bil šele pred kratkim z največjo silo smrti utekel. Pa tudi smrt je bila pozabila name. Kar se je bila udarila v levo, to je v obvezano roko, in pri tej priči se je zopet spomnila name. Pazno je pogledala okrog sebe, in glejte nesreče — s smrtjo sva se ujela z očmi. Kakor obsedena je poskočila in jo udrla proti meni. Nič ni pazila ne na tramvaj, ne na avto, ne na vozove.

Pa tudi jaz sem planil po koncu in jo ubral proti morju. Drvila sva se eden za drugim mimo palače tržaškega Lloyda, mimo glavne pošte, mimo francoskega konzulata. Podila sva se, kakor da sva bila oba ob pamet, ker nama se je šlo za življenje in smrt.

počiti. Srce mi je močno utripalo od groze. Na prsih me je žgalo kakor ogenj. In roka me je bolela, ker sem se bil udaril ob posteljo. In vendar sem se globoko oddahnil, kakor nekdanj neubogljiv prerok Jona, ko ga je bil morski som čez tri dni na suho pljunil.

Vse me je bolelo: glava, prsi, srce, roka, celi život, toda vesel sem bil, ker sem bil srečno smrti ušel.

Zdaj sem vedel, zakaj je smrt po glavah mahalala in ljudi v prsa zabadala. Whisky mi je po glavi rogovilil, flajšter me je na prsih žgal.

Glavo sem umil in flajšter s prsi odtrgal; v par urah mi je bil vso kožo snedel.

Tri tedne se mi koža na prsih ni zacelila in ravno tri tedne sem kašljal radi španske bolezni.

Pastir pa pravi: juhe, juhe! Na planini lušno je . . .

Toda čim hujše sem bežal, tem hujše sem slišal rožljati za seboj zapestnice in kosti smrti in ropot njene bridke kose. Vsak trenutek sva bila bližje skupaj.

Za trenutek pogledam nazaj, pa o groza — smrt skuša ravno zamahniti s koso po meni. Kot človek, ki pada ali ki je napaden, zamahnem z vso močjo z desno roko, meneč da bom zadel smrt v prsi; pa o joj, zadel sem z roko in z vso močjo v — desni rob postelje in sem se zbudil.

Tresel sem se po celem telesu ko šiba na vodi. Premočen sem bil od potu, kakor da bi me bila ploha vjela. Glava me je bolela, kakor da bi hotela

Kako pa sem smrti srečno ušel, sem zapisal zato, da resno povem: kdor hoče uteči smrti, ne sme glave pokonci nositi, ne sme golih prsi in nagih kolen in rok brez rokavov kazati, tudi si ne sme lic in ustnic barvati. Po ulicah in cestah mora hitro hoditi in nespodobnih razstav v izložbah ne ogledovati. Kdor postopa po mestu, naj ve, da za njegovim hrbtom stoji smrt.

Meni morate verjeti, ker sem vse to sam videl. To pot sem z božjo pomočjo srečno smrti ušel; kako me bo smrt drugič dobila, bo že kdo drugi o meni povedal.

Vse pa, življenje in smrt, je v božjih rokah.

Anton Martin Slomšek.

Sr. M. Lavoslava, Sheboygan:

SLOMŠEK — DOBRI PASTIR SVOJE ŠKOFIJE.

SPREJSNJEM poglavju je že bilo omenjeno, da je Slomšek veliko koristil svoji škofiji, ko je upeljal vsakoletne duhovne vaje za duhovnike. Razumel je pač bolj kot kdo besede Učenika: "Vi ste sol zemlje . . . Če pa sol izgubi svoje moč . . ." Slomšek je vedel, da le potom duhovnih vaj je mogoče duhovniku obraniti prvotno gorečnost in zdravit mlčanca k prejšnji zvestobi v poklicu. Čul je nad svojimi duhovniki z ljubeznijo očeta; tolazil in učil je neumorno. Bodril jih je, naj mu pogosto pišejo; naj mu razkrijejo vse, kar jih teži in jih dela malodušne. Radi so ga ubogali; žel je neomejeno zaupanje vseh in pisem je kar dežilo v škofovo palačo. Ljubezni nadpastir je zvesto odgovarjal.

Neki duhovnik mu je potožil, da ga bolezen ne muči tako zelo kakor misel, da ne more ničesar več storiti za dobrobit cerkve. Slomšek je odpisal: "Svojo bolezen morate gledati v luči sv. vere in nikoli Vam ne bo manjkalo tolažbe. Saj tudi Vi trpite in molite za sv. Cerkev in to je veliko in več vredno, kakor biti navadni težak v vinogradu Gospodovem.

Neki drugi duhovnik je zauspel svojemu nadpastirju, kako zelo ga bole križi, ki jih Bog pošilja njegovim sorodnikom. Nesreča sledi nesreči in smrt mu je pobrala že veliko dragih. Tako le ga je potolažil škof. Bodimo prepričani, da Bog rad pošilja taka obiskovanja zlasti nam duhovnikom, da bi očistil ljubezen naših src, da bi zatrl v nas nagnjenje do mesa in krvi in nas popolnoma pridobil zase."

Vkljub vsi skrbi za svoje duhovnike veliki škof ni zanemarljal ostalih ovac svoje črede. Hotel je vršiti vsa dela, ki jih mora opravljati duhovnik.

Zelo rad je pridigal. Ko je bil že star in ves bolehen, se je še vedno razlega v njegov lepo doneči glas po cerkvi in vabil ljudstvo h Kristusu. Ako slučajno ni pridigal že par tednov, ga je že zapekla vest in vprašal je pri obedu zbrane gospode: "Kdo pridiguje prihodnjo nedeljo? Je že dolgo, da nisem pridigoval. Povejte gospodu, da ga bom jaz nadomestil prihodnjo nedeljo." Ako so ga duhovniki prosili, naj se ne trudi toliko, ker je slabega zdravja, je odgovoril: "Dolžnost škofova je, da ne oznanjuje božje besede le po drugih ampak tudi po sebi." Če je kateri duhovnik odpotoval ali zbolel, se je Slomšek koj ponudil za namestnika.

Versko življenje bo cvetelo le v župniji ali škofiji, kjer ljudje pogosto prejemajo sv. Zakramente, zato je Slomšek navduševal svoje duhovnike za vzvišeno delo v spovednici in tudi sam je rad spovedoval. Če ljudje niso mogli na vrsto pri drugih gospodih, so poslali po škofa, ki jim je z velikim veseljem takoj ustregel. Ko je prišel v Maribor, ga je najbolj bolelo to, da ni mogel dobiti v stolnici prostora za svojo spovednico.

Kot škof je imel Slomšek odprto srce za vsakega. Bogatin ali revež, vsak se mu je smel približati — za oba je imel besedo tolažbe in očetovske ljubezni. Tudi bolnikov ni pozabil. Ako je šel na sprehod, je vedno izbral tako pot, da je lahko mimogrede obiskal kakega bolnika in ga potolažil. Izkoristil je vsak trenutek, da pomore drugim in sebi v nebasa.

Slomšek je ostal tudi kot škof prijatelj mladine. Obiskoval je zelo rad župnijsko šolo in se pogovarjal z otroki. Učil jih je krščanski nauk, izpraševal jih je, da navduši katehete in otroke za ta najvažnejši predmet.

Za Slomšekovega škofovanja so bili časi vzburjeni; divji valovi sovraštva so pretili državi in cerkvi s pogubo. Vse je hrepenelo po prostosti, ki ni prostost in vodi le v sužnost satanovo. Marsikomu, ki je bil postal žrtev krivih prerokov v ovčjih oblekah, se je zahotelo svobode brez Kristusa. Svest si svoje naloge Slomšek ni počival, ko je videl da preti njegovi dragi čredi nevarnost. Postavil se je sovražniku v bran. Kako?

Sovražniki cerkve so se zbirali v društva, da bi tako z združenimi močmi podkopali temelj cerkvi Kristusovi. Zapri-segli se pogin križu in Bogu. "Klin s klinom", je morda pomi-

slil Slomšek in ustanovil je po mnogih trudih katoliško družbo mož, ki je imela namen, vzbujati v članih katoliško zavest. Udje te družbe so se zavezali braniti in zagovarjati sv. vero, kadar bi bilo treba in nikjer in nikoli se je sramovati. Za to družbo je osnoval posebno knjižnico, kjer naj bi se člani zbirali in čitali dobre knjige in časopise. Sam je dal natisniti mnogo knjig in jih je podaril knjižnici. Večkrat je obiskal člane družbe. To lažil jih je, svaril in učil.

Z ustanovitvijo samo ene družbe se ni bil zadovoljen. Pridružil ji je kmalu "Družbo mladeničev", ki je napovedala neizprosno boj razuzdanosti. Dekleta je zbral Slomšek pod zastavo "Družbe devic". Ta družba je imela častni nalog, ohraniti nežne limbarje bleščeče, bele, nedotaknjene od strupenega diha greha. "Družbi žena" je pa Slomšek poveril skrb a zapuščenca otroke. Neizmerno mnogo dobrega je že ta družba storila za mladino. Stotine in stotine otrok je že vzgojila za Boga in še sedaj plodonosno deluje. Slomšek jo je visoko čislal.

Za časa njegovega škofovanja so zacvetele razne bratovščine po deželi. Dramile so ljudstvo k pobožnosti in zvestemu izpolnjevanju dolžnosti. Slomšek je spisal za nje veliko brošur, ki jih je razposlal župnijam na svoje stroške.

Dobrodošla je bila Slomšku "Družba sv. Mohorja", ki je bi'a ustanovljena v Celovcu l. 1851. Takoj se je vpisal in podaril družbi 500 goldinarjev. Ostal ji je naklonjen do svoje smrti.

Koristne družbe in bratovščine, so mnogo pomagale, da se je versko življenje v škofiji izboljšalo, a ostalo je seveda še mnogo takih, ki jih družbe in bratovščine niso mogle poboljšati. Kaj pa naj počne apostolski škof, ki ga je želja po zveličanju duš gnala tako daleč, da je nase pozabil, s trdovratnimi grešniki? Segel je po sredstvu, ki je najgotovješe v takih slučajih. Poklical je redovnike redemptoriste v Št. Andraž, ki so v času misijona vrnili veliko duš Kristusu. Čez dve leti je obnovil misijon. Ko je prišel v Maribor, ga je pogled na mlčanost vernikov ranil v srce. Že l. 1860 je preskrbel Nemcem misijon v stalnici, Slovenci so ga pa imeli v cerkvi sv. Alojzija. Zanjega je vodil sam in stroške, ki so bili v zvezi z obema, je sam poravnal.

Dobrote in milosti misijona je hotel vneti nadpastir nakloniti tudi drugim župnijam, a ni imel misijonarjev. Kaj stori? Zbere okrog sebe nekaj duhovnikov in po zgledu božjega Učenika nastopi pot misijonarja. Težka je pot in utrudljiva, a poguma in gorečnosti ne manjka svetemu škofu, misijonarju. Iz kraja v kraj gre, tudi v najbolj oddaljeno hribovsko župnijo, med najbolj uboge in preproste ga zanese korak, hrepenenje po dušah. Veliko jih privede njegova požrtvovalna ljubezen k božjemu Srcu. Devet misijonov je vodil Slomšek sam v teku svojega škofovanja — prvega na Ponikvi, njegovi rojstni fari, zadnjega pa v Mariboru l. 1860. Koliko dobrega je z njimi storil, ve le Bog. Bolelo ga je le, da ni mogel vsem župnijam nakloniti te milosti. Škofijski posli so ga zadrževali in bolehen je že bil, prošnje za sv. misijon so pa prihajale od vseh strani.

Resno je začel Slomšek razmišljati, kako bi bilo mogoče ustreči vsem. V molitvi se zateče k Bogu, proseč razsvetljenja in pomoči. Bil je uslišan. Neka plemenitaška družina ga je prosila, naj pokliče v škofijo misijonarje družbe sv. Vincencija Pavlanskega; obljubila mu je, da bo storila v finančnem oziru, kolikor bo le mogla, da mu pomore izvršiti ta načrt. Škof je bil vesel. Cerkev sv. Jožefa pri Celju je bila kot ustvarjena za ta namen, treba je bilo le še hišo povečati in prezidati v samostan. Ko je bilo vse pripravljeno, so došli prvi štirje, misijonarji, lazaristi. Slomšek je bil ves radosten — velika želja njegovega življenja je bila izpolnjena. Njegova draga domovina bo imela odslej varuhe, ki bodo zvesto čuli nad njo in ji oznanjali neprestano resničje evangelija. Ni ga zdržalo v Mariboru, gorečega škofa, moral je v Celje, da pozdravi prisrčno svoje bodoče sotrudnike in ljubi duhovne sinove, da jim pove, kako je vesel njihovega prihoda, da jih blagoslovi in jih slo-

vesno vpelje v njih novi dom. Škof se ni varal v misijonarjih. Nad sedemdeset let je že preteklo od njihovega prihoda in si hodijo po domovini iz kraja v kraj "dobrote deleč". Naj Bog še v bodoče rosi svoj blagoslov na njihovo delo!

Še eno skrb je imel Slomšek: Preskrbeti narodu dobrih učiteljic in vzgojiteljic. Znal je, če bodo deklice versko vzgojene, bodo enkrat dobre katoliške matere. Če pa ima narod matere, ki jim je vera svetinja, se mu ni treba bati bodočnosti. Zato je modri škof prosil za šolske sestre, prišle so, a Slomšku ni bilo usojeno gledati njihovega delovanja v škofiji — odšel je prej po plačilo. Upamo pa, da sedaj iz nebes blagoslavlja kongregacijo, "ki je iz malega gorčičnega zrna zrastle v mogočno drevo, kojega veje segajo celo v Ameriko."

Sveta dolžnost veže vsakega škofa, da od časa do časa obišče vsako posamezno župnijo. Prepričati se mora, če ima njegova, od Boga mu izročena čeda, res dobre pastirje, ki jo vodijo na dobro pašo. Znati mora, če je črda poslušna svojim pastirjem, če morda ne uhaja preveč na pašo, kjer raste strupeno zelišče greha, kjer gibe ljubezen do Boga in bližnjega. Slomšek je tudi to težavno dolžnost vestno izvrševal do svoje smrti. Pravim, težavno dolžnost! Ni bila nikaka ugodnost za starajočega si škofa, hoditi iz kraja v kraj in to v času, ko so bile ceste še precej slabe, ko še ni bilo toliko železnic, avtomobilov in druge komoditete, ki jo sedaj uživajo potniki. Večkrat je hodil Slomšek peš od ene gorate fare do druge, četudi je bilo vreme skrajno slabo. Ko je kake tri tedne pred svojo smrtjo obiskoval hribovito laško dekanijo, je bil že tako bolehen, da se je moral na treh farah podati v posteljo, a ni nehal z obiski, čeprav se je boleznj pridružilo še deževje. Ves premočen, blaten in utrujen je prišel od sv. Miklavža v Laški trg, kjer ga je ljudstvo že nestrpnno pričakovalo, da ga pozdravi. Smehljaje je dejal: "Tako blatnega škofa še menda niste videli". Če so ga duhovniki prosili, naj se čuva, ker je bolan, naj preloži obisk te ali one fare za poznejše čase, ko bo boljšega zdravja ali, ko bo boljše vreme, je odgovoril z besedo sv. Frančiška Salezija, katerega zvest posnemovavec je bil v vsakem oziru: "Ni treba, da živim, treba pa je, da svojo dolžnost vršim."

Da se je ljudstvo že leto prej veselilo njegovega poseta, ni niti treba omenjati. In ko je naposled napočil srečni trenotek, ko so ga zagledali na prižnici, ko jih je pozdravil njegov

krasnodoneči glas, ko je oče govoril otrokom, je bilo pozabljeno vse gorje, vsi križi, vse težave. Tako je bilo, če je bila župnija dobra; če pa je škof zapazil da v župniji ni vse v redu, da je veliko slabih zgledov, če otroci in odrasli niso znali krščanskega nauka, takrat je pa drugače tako mili Slomšek nastopil s strogoštvom Učenika v templju in njegov glas je grmel in padal, padal kot udarci biča na presenečena srca, da je ljudstvo kar okamencelo svesti si krivde. Navadno so tudi take pridige imele uspeh in ljudje so se poboljšali.

Najbolj pa je užalilo Slomška, če je našel cerkev nesnažno in zapuščeno. V njegovi stolnici je moralo biti vse čisto in to je zahteval tudi od ostalih cerkva po škofiji. Če je videl, da je kaka cerkev potrebna popravila, je tako dolgo nagovarjal župnika in ljudi, da je dosegel, kar je hotel. Ako je bila fara res uboga, je sam priskočil na pomoč z denarjem. Zanikrnežem in svojeglavnim faranom pa je zažugal, da jim zapre cerkev, ker stanovanje Boga-človeka mora biti dostojno. Njegovo največje veselje je bilo posvečevanje cerkva, čeprav je to opravilo jako naporno. Blagoslavljal pa ni samo farnih cerkva ampak tudi podružnice. Ko je bila šest tednov pred njegovo smrtjo dogotovljena romarska cerkev sv. Križa pri Belih vodah, jo je hotel na vsak način posvetiti sam, čeprav so ga vsi prosili, naj se ne igra z življenjem, ker je bolan in ker je pot tako zelo težavna. In res, strma pot na hrib in dolgo trajajoče delo posvečevanja ga je zelo utrudilo. Temu se je pridružil še krč, ki ga je prisilil, da je moral v posteljo — ni mogel več pridigovati. Kako je bilo ljudem težko, ker ga niso mogli slišati raz prižnico. Predno pa je odšel, je zapisal v spominsko knjigo cerkve pesem: Pohvala sv. Križu. Križ je oznanjal dolgo vrsto let, za križ se je boril in s hvalo križa se je bližal grobu. Pesem o križu bila njegova zadnja pesem na zemlji. Sam je mislil, da je bila cerkev sv. Križa zadnja, ki jo je mogel posvetiti, vendar je še učakal srečo, da je mogel pripraviti v stanovanje Boga še cerkvi sv. Rozalije pri Kostrivnici. V času svojega škofovanja je Slomšek posvetil nad 20 cerkva.

Na svojih pohodih od župnije do župnije je skromni škof odklanjal vsako posebno postrežbo, zato je najrajše obedoval sam. Če pa se je moral pridružiti duhovnikom, je kmalu vстал in odšel na delo. Hotel je porabiti vsak trenotek za delo v čast božjo in v blagor bližnjega.

M. Elizabeta:

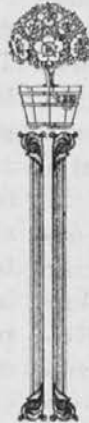
V zvezdah berem. . .

V zvezdah berem vsako noč,
da v višavi zlati
name gleda raz obok
moja sladka Mati.

Vsaka zvezdica neba
njeno čast prepeva
in iz vsake tisočkrat
njen pozdrav odseva.

V vsaki je napisano,
da me ljubi vroče,
da le moja blaženost,
mojo srečo hoče.

V zvezdah berem vsako noč:
"Mati čaka natel!"
in zato hiti srce
v njene dvore zlate.

Janko Poljanšek:

Ko sem bil dete...

V hiši je bilo
sveto razpelo . . .
Križ so mi često
daji na čelo.

v trojnem Imenu
mati ljubeče
kot pri spominu
srce trepeče . . .

"Skleni ročice,
r'ranček, moj mali!"
Rekli so verno:
"Bogca zahvali!"

Slike sem gledal
blage in svete,
čutil veselje,
ko sem bil dete . . .

Kristus, kralj sveta.

ONČNO je pa Kristus sam ob pričetku svojega javnega delovanja jasno in določno proglasil, da je on od Boga obljubljeni kralj vseh narodov, kajti pogosto govori o svojem kraljestvu, pojasnjuje je v prilikah, naznanja pogoje, pod katerimi je mogoče biti podanikom njegovega kraljestva, pred Pilatom se proglašuje za kralja, vojaki so ga — dasi v zaničevanju, ker niso vedeli, kaj delajo — kronali za kralja in kot kralj tudi umira. Imenovali so ga hujskača, zapeljivca ljudstva, preklinjevalca, toda na deskici na križu ni bilo nobenega navideznih zločinov, na križu je bil eden in edini napis: Jezus, Nazareški, kralj Judov. Kralji imajo oblast, da dajejo postave, da sodijo in kaznujejo krištelje zakona, kralji poplačujejo svoje zveste podložne. Te moči si je bil Jezus svest in se je je tudi posluževal. Pošilja svoje poslance po celem svetu, da bi ga učili njegov zakon: "Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji, zato pojdite in učite vse narode. Učite jih izpolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal." (Mat. 28, 19.) Pred velikim duhovnom napoveduje svoj prihod: "Odslej bote videli Sina človekovega sedeti ob desnici moči božje in priti v oblakih neba" (Mat. 26, 64) k poslednji sodbi, kajti "Oče nikogar ne sodi, ampak je vso sodbo dal Sinu." (Jan. 5, 22.) In kako bo Sin človekov plačeval in kaznoval narode zemlje, o tem nam pripoveduje sv. Matevž v 24. in 25. poglavju svojega evangelja.

Če torej uvažujemo, da je bil Kristus že davno pod svojim rojstvom od prerokov napovedan kot kralj prihodnjih časov, da so ga ob rojstvu kot kralja pozdravljali in častili, da je kot kralj dal svetu postave, da je kot kralj umrl, in da bo enkrat zopet prišel kot kralj, moramo priznati, da je Bog hotel, da bi bil Kristus kralj sveta in da ima polno pravo do vlade nad svetom. Sploh je pa Bog sam pri spremembi na agori Tabor proglasil: "Ta je moj ljubi Sin, nje go poslušajte!" (Mat. 17, 5.) Ne moremo drugega, kakor da priznamo Kristusa za kralja sveta.

V Kristusu Gospodu je sicer dvojna narava, božja in človeška, je pa ena sama oseba, namreč božja; človeška narava v Kristusu ni oseba, kajti to, kar osebo delo osebo, je dopolnila v človeški naravi Kristusova druga božja oseba, ko se je z njo bistveno združila. In ravno s tem spojenjem, s to združitvijo je postal Kristus kralj vseh stvari. Nikdo pred njim in nikdo za njim ni dosegel take dostojnosti, ki ga je povišala nad vse ljudi.

Še globlji pojem te resnice, da je Kristus kralj vsega stvarstva, je zapopaden v besedah sv. Pavla v listu Kološanom (1, 15, 16): "Podoba nevidnega Boga je prvorojenec vsega stvarstva. V njem je

namreč bilo ustvarjeno veseljstvo, to kar je v nebesih, in to kar je na zemlji... Veseljstvo je po njem in zanj ustvarjeno, in on je pred vsem in veseljstvo biva v njem."

Uvažujmo nekoliko te besede! Sv. Pavel imenuje Kristusa Gospoda nevidnega Boga, in to po pravici. Če pogledamo v zrcalo, vidimo v njem svoj obraz, in sicer ravno tak, kakor izgledamo. Če si potem oči zakrijemo, si obraz, ki smo ga videli v zrcalu, še vedno lahko predstavljamo in o njem premišljamo. Seveda ta obraz v zrcalu ni živ, in čez nekoliko časa izgine iz naših misli. Bog, ki je neskončen razum, pozna samega sebe od večnosti, ima o svojem bistvu, o svojem bivanju jasno in natančno podobo, ki se z njegovo naravo, z njegovim bistvom popolnoma strinja v vse, ta obraz je živ, večni, neskončen itd., z eno besedo: Je to Bog sam, druga božja oseba, Bog Sin, večno Poznanje ali Beseda Boga Očeta, ki prihaja iz neskončnega Razuma. Kristus kakor Bog je podoba "nevidnega Boga".

In zakaj naziva apostol Pavel Kristusa Gospoda prvorojenca vsega stvarstva? Zato ker je Kristus kot Božji Sin od večnosti rojen od Očeta, prej kakor so bile ustvarjene vse druge stvari. Kristus je pa tudi kot Bog-človek "obraz nevidnega Boga in prvorojenec vsega stvarstva."

Hoče li umetnik izklesati kako soho ali naslikati kako podobo, mora najprej vedeti, kaj hoče napraviti, mora si prej predstavljati, imeti mora idejo svojega dela, katero hoče napraviti. Te podobe, te ideje, ki so potrebne k izvršitvi umetniškega dela, si jemlje umetnik ali iz narave ali iz zgodovine ali iz sv. Pisma, ali si jih na izmišljia sam in jih sestavlja iz svojega poznanja. Tako je moral imeti Bog, predno je hotel ustvariti svet in vse, kar je v njem, nekako podobo, nekako predstavlanje o stvarjenju. Tega pa ni mogel imeti od nikogar drugega, ker ni bilo nikogar razun Boga. Imel jo je torej iz samega sebe, njegovo božje bistvo je bila njegova ideja za stvarjenje. Ker je pa neskončno načinov, na katere si moremo božje bistvo predstavljati, je tudi neskončno število idej ali podob božjega bistva, in med temi so razne stopinje in neskončna različnost. Nobena teh pa ni popolna podoba božja. Vsaka teh je podoba tli ali one božje lastnosti. Cvetlice na primer so s svojo lepoto podoba božje krasote, dragoceni kamni vsled svoje trpežnosti podoba božje večnosti itd. Popolna podoba božjega bistva bi nastala edino takrat, ko bi Bog mogel ustvariti še drugega Boga. To pa ni mogoče. Zato je Bog storil, kar je bilo mogoče; združil je — v Kristusu — Boga s človekom, in je tako postal v mejah možnosti najpopolnejši obraz božji, "odsvit njegove slave in podoba njegovega bistva." (Hebr. 1, 3.) (Dalje prih.)

Glasovi od Marije Pomagaj.

P. Benigen.

V vročem mesecu juliju je dobila naša cerkva s samostanom lepo belo poletno oblačilo. Pobarvali smo cerkev in samostan, da nudita zdaj prav prijeten prizor med zelenim košatim drevjem. Vsakdo, ki se pelje mimo, se z veseljem ozre na to ljubko naše domovanje, na slovenske Brezje. Eden, ki je dolgo želel priti k nam, je rekel, tu je lemontski raj.

Zahvalno omenim, da sta to delo kot mojstra vodila Mr. Kajzer in Mr. Medic iz Chicage in s pomočjo vse samostanske družine zvrčila v treh dneh in pol. Storiła sta lepo delo brezplačno; zato jima bodi Marija obilna plačnica.

Nadalje so bila razna dela na vrtu, njivah in travnikih. Vrt, ki ga br. Viktorijan oskrbuje in ima ž njim dosti dela od jutra do večera, nam daje obilno vsakovrstnega zelenja in sočivja. S pomočjo br. Izidora ga je zavaroval s trdno železno ograjo pred nezaželjenim obiskom. Na njivah obetajo dobro letino koruza in krompir in oves. Bilo je treba dosti čistiti plevela in zdaj lepo rastejo ti poljski sadeži; zlasti je še njiva za romarskim domom lepo oskrbljena, za kar gre priznanje pridnima oskrbnikom Mr. in Mrs. Fraus.

Ker je bila farma prejšnja leta slabo oskrbovana, najemnik pač bolj skrbi, da dobi čim več koristi iz nje, ne obdeluje pa jo zadostno in ne čisti jo plevela. To je vzrok, da se je zelo razpasel po naši farmi silno nadležni in uničujoči osat znan pod imenom Canada Thistles. Koliko smo ga že pokosili in uničili; toda

ima še korenine, katere bodo na jesen izorane in pokončan bo ta nadležnež korenito. Tako bo ta nepridiprav iz Kanade iztrebljen in zaprta mu bo naša farma kot nezaželjenemu gostu.

Za naše romarje smo napravili štiriindvajset novih miz s klopmi in jih razpostavili pod drevesa na hribu ob jezeru. To je zanje zopet nova in prijetna udobnost, da imajo pripravne klopi z mizami, kjer se odpočijejo in zavžijejo razne dobrote, ki jih prinesejo s seboj. To daje tudi griču novo lice. Vsakdo takoj vidi, da je ta kraj odločen za razvedrilo našim dragim romarjem.

V juliju se je pomnožila naša redovna družina za dva člana. Prvega julija se je preselil k nam br. Bonifacij Dämmik, ki je bil 6 let v Chicagi pri Rev. Venceslavu Vukonić, O.F.M. Dana mu je bila služba kuharja v našem samostanu pri Mariji Pomagaj. Drugega julija pa je došel Rev. Jeronim Knoblehar, O.F.M., povrnivši se iz domovine, kjer je bil večletni profesor bogoslovja. Isto službo bo opravljal tudi pri nas v Lemontu kot rektor semenišča in profesor bogoslovja.

Od blizu in daleč so prišli ta mesec romarji na slovenske Brezje. Tako za obletnico kronanja Marije Pomagaj v nedeljo, 3. julija. Zlasti pa v nedeljo, 10. julija, ko smo slovesno praznovali enajststoletnico rojstva sv. Cirila. Prav poljudno je razložil slavnostni govornik Rev. Odilo Hajnsšek, O.F.M., kaj sta nam sveta brata Ciril in Metod v verskem in narodnem oziru. Kot prvi uspeh spodbudnega govora je ta, da se

je v apostolstvo sv. Cirila in Metoda vpisalo 52 novih članov, katere je pridobila Mrs. M. Kobal iz Chicage. Hvala ji lepa za to! Letos je tudi pri tej priliki prvič nastopilo pevsko društvo Adrija pod vodstvom prof. Račiča in s krasnim petjem poviševalo čast božjo in naših svetih bratov, apostolov Slovanov.

Nekaj posebnega pa je bilo v nedeljo, 17. julija na slovenskih Brezjah. Srebrna maša ustanovitelja našega komisarijata in slovenskih Brezij: Rev. Kazimira Zakrajšek, O.F.M. K tej slovesnosti so prišli zlasti Slovaki, pri katerih je srebrnomašnik dobro znan kot mnogoleten in navdušen misijonar. Naj ohrani Bog še mnogo let zaslužnega jubilaranta kot neutrudljivega delavca v svojem vinogradu.

Omeniti moram tudi, da je v juliju prišlo tudi več romarjev v manjših skupinah na slovensko Brezje v Lemont. Kot prvi so bili iz daljne Minnesote Mr. John in Mrs. Agnes Fugina ter Mrs. Frances Barich z detetom. S tremi avtomobili so se pripeljali Slovenci iz St. Louisa in z dvema iz Bradleva. Iz Jolieta je pripeljal Mr. Gospodarič predsednika K.S.K. Jednote, Mr. Grdino, in odbornika Mr. Opeko, katerih vseh smo se zelo razveselili. Iz daljnega New Yorka pa je priromalo več deklet.

V posebno veselje in čast pa še omenim obiske naših dragih prijateljev in dobrotnikov, štirih gospodov duhovnikov, ki so tu opravili svojo božjo pot in si ogledali z zadovoljstvom naše Brezje. Ti so; dekan Šavs, dr. Zaplotnik,

župnika Novak in Bombač. Čudili so se napredku na slovenskih Brezjah v tem kratkem času. Daj dobri Bog na priprošnjo Marije Pomagaj, da bi se kmalu uresničila srčna želja naša in mnogih, da bi bil gori na griču kmalu sezidan novi samostan s cerkvijo, kjer bo trajno in trdno središče vernih Slovencev v Ameriki. Vsi naj bi zajemali tu na naših Brezjah pri Mariji Pomagaj tisto moč, ki jih bo vzdržala na pravi poti, da ne izgreše svojega večnega namena.

Je pač resnično, pa ne veselo dejstvo, da je mnogo naših rojakov v nasprotnem taboru, da so tu v Ameriki postali ne samo brezbrizni za sveto vero, temveč so ji naravnost sovražni. Čudno pa ni to, da sose nekdaž dobri in verni rojaki dali tako zmotiti in zapeljati, če pomislimo, kaj je vse pisala Prosveta, kaj drugi brezverski slovenski listi proti sveti veri že toliko let! Čudno bi pač bilo, ako bi se ne razpasel osat krivih nauk v tako sprejemljivih srcih naših rojakov, kakor se je razpasel kanadski osat po farmah Združenih držav. Proti temu je nastopila vlada z vso strogostjo in kaznuje zanikaranga posameznika, ki ga noče iztrebiti, z globo od 5 do 100 dolarjev, korporacije pa od 50 do 500 dolarjev. Zakaj ni tudi za osat krivih nauk primerne in občutne kazni, ki povzročajo neizmerne več škode na življenju ljudi, kot jo pa povzroča na farmah kanadski osat? In vendar, radi tega kanadskega osata so določene občutne kazni posameznikom in korporacijam; tisti pa, ki širijo tako škodljiv in za premnoge osodepoln osat krivih nauk, so pa prosti, nihče jim ne naloži zaslužene kazni, temveč so še v varstvu postave svobodnega tiska. Sodišča pač kaznujejo posledice slabega tiska, namreč one zapeljane reveže, ki so bili po slabem, brezverskem tisku zapeljani, zabredli na kriva pota in prišli na-

vskriž z državnimi postavami. Ne kaznujejo pa povzročiteljev takih nepostavnih dejanj, namreč onih, ki so s svojim brezverskim in svobodomiselnim pisanjem zavledli ljudi na kriva pota in v kaznjiva dejanja.

Odkod toliko anarhistov in komunistov na svetu? Od čitanja brezverskih knjig in časnikov. — Vsakdo ve, da dober katoličan ni in ne more biti obenem tudi anarhist. Da so pa tudi katoličani anarhisti in komunisti, nihče ne dvomi. Kako so postali? Največ po branju brezverskega tiska. Kdo ima te milijonske žrtve na vesti? Oni, ki so pisali brezverske knjige in časnike in s tem izruvali iz src milijonov katoličanov sveto vero, da so postali brezbožni anarhisti in komunisti. In vendar, takih brezverskih pisarjev nihče ne kaznuje; kaznovani so oni, ki so sledeč brezverskim naukom, prišli navskriž z državnimi postavami, kakor ravno v tem slučaju Sacco in Vanzetti. — Torej to je vsakemu prosto in svobodno, da s pisanjem oropa bravca svete vere; če pa kdo v dejanju izvrši to, k čemur je bil navajan po branju brezverskih časnikov in knjig, je pa kaznovan — kaznovan s smrtjo na električnem stolcu, kot sta bila Sacco in Vanzetti.

Kje je tu pamet? Kdor drugega namenoma pripravi h kaznivemu dejanju, ni kaznovan, kaznovan je samo on, ki je izvršil kaznjivo dejanje. Da, še več! Kdor piše in uči s svojim pisanjem, kako naj drugi store to, kar kaznuje postava, sme to storiti ne samo nekaznovano, temveč vlada sama ga vzame v zaščito s postavo svobodnega tiska. Tu bi pač psalmist zaklical prizadetim, kakor je zaklical v svojem času: "In sedaj, kralji, spoznajte; dajte se poučiti, ki sodite zemljo!"

Jasno nam pove cerkvena zgodovina besne napade na njo: narodi, kralji, države jo preganjajo v vseh časih njenega obstoja.

Nikdar pa še borbe niso bile tako besne, nevarne in splošne, kakor ravno v naših časih. Toda On, ki ima v roki kraljevo žezlo, železno palico, je udaril in razdrobil upornike. V svetovni vojni so se narodi uporno bili med seboj in morili. Bog je to dopustil. O da bi vsaj zdaj spoznali! Da bi vsaj zdaj sprejeli nauk Gospodov in njegove postave ter mu verno služili! Drugače bo srd božji še hujši, kazni še strašnejše . . .

Vsi vemo, da je vsak človek že po naravi bolj k hudemu kakor k dobremu nagnjen. Človek je res izmed vseh stvari samemu sebi največja uganka. Zdaj se zdi, da je angel, zdaj da pravi peklenšček. Danes je ponosen sam na-se, jutri bo zaprta samemu sebi. S svojimi mislimi se včasih povzdigne kvišno, v nebesa; drugič pa se poniža in pogrezne ž njimi v pekel. Njegov duh se veseli nad tem, kar je čednostno in pošteno; njegovo meso ga pa sili v nizkoto in grešno, kar sovraži njegova duša. Tako je v človeku veden, neprestan boj. Spoznava in odobrava, kar je vzvišenega; toda navzlic temu pogosto sledi napačnemu in nizkotnemu čutu. Človek je samemu sebi uganka, samemu sebi nasproten. To je potrdil o sebi veliki apostol narodov sv. Pavel, ki piše v listu do Rimljanov tako-le: "Kar delam, ne razumem; saj ne delam tega, kar hočem, marveč kar sovražim, to delam. Če pa to delam, česar nočem, pritrjujem postavi, da je dobra. Veselim se namreč božje postave po notranjem človeku, toda drugo postavo vidim v svojih udih, ki se ustavlja postavi mojega uma."

Ako se človek uda svojemu napačnemu poželenju, zapade kazni; saj plačilo greha je smrt. Ako pa premaga svoje popačeno poželenje, ga ta zmaga stane truda in zapora. Plačilo čednosti je boj do smrti. Torej, ako človek podleže strasti ali jo premaga, vselej mora trpeti. Razloček med pora-

zom in zmago je ta, da je v trpljenju poraza nek obup, v trpljenju za zmago pa up in veselje. Prvo je nečastno, drugo pa častno; toda trpljenje je kljub temu. Zato imenuje tudi sveto pismo naše življenje vojsko na svetu. In tako je v resnici.

Človek je edino bitje, ki čuti v sebi upor. Njegove strasti so v vednem boju s čednostmi, vedno so mu lahko vzrok padca. Tega ni pri živalih. Žival sledi svojemu nagonu v svojo korist in obrambo. Nasprotno je pa pri človeku. Dokaz temu je vsak pijanec.

Nagon ne vodi živali v pogubo. Strast pa tira človeka v pogubljenje, kakor je zlasti nečistost. Živalski nagon ne spravi živali preko določene meje, človeka pa vsaka neukročena strast. Neukročene strasti ga ženejo v prepad. Svet je poln žrtev neukročениh strasti.

In vendar je človek vzor ali celo krona stvarjenja, vseh stvari, ki jih je ustvaril Bog. Četudi je v človeku neprestani notranji boj, vendar je on gospodar vseh stvari na svetu, vse obvlada in uporabi v svojo korist. Človek je za angeli najiminenitnejša stvar božja, pa postane slabši kot žival, ako ne obvlada svojih grešnih strasti.

Res je, da se morajo boriti vse stvari za svoj obstanek; toda to je samo zunanji boj. Človek ima pa boj v samem sebi. In ta boj se prične v človeku ko pride k zavodnosti, to je k spoznanju dobrega in slabega, in ta boj se konča z njegovo smrtjo. To vsi čutimo in skušamo. S silo vleče človeka strast v slabo in grešno in ako se ji vda, ga premaga in tira v časno in večno nesrečo. — Ako se ji ne vdamo, imamo veden boj s samim seboj; kajti dokler živimo, bo tudi ostalo hudo poželenje v nas.

Pri živalih je naravni nagon kažipot; pri človeku mora pa razum, razsvetljen po postavi božji, voditi ta naravni nagon ali po-

želenje. Ni pa to poželenje pri vsakem človeku enako in je tudi različno do iste reči, n. pr. poželenje po denarju ni enako pri vsakem človeku. Mnogi so, ki ne navezujejo svojega srca na denar. Pošteno si ga prislužijo in pošteno in prav uporabijo. Toda so zopet drugi, ki bi za denar vse dali, tudi dušo. Taki živijo za denar, dolar je njihov bog.

Isto velja o drugih strasteh. Niso pri vseh ljudeh enake, eden je bolj k tej, drugi zopet k drugi strasti bolj nagnjen. V vsakem človeku je pa ena strast, ki prevlada druge, eno poželenje, kateremu je človek posebno vdan. Ena je njegova glavna strast.

Zakaj pa so v človekovem srcu te strasti, pa jim ne sme ugoditi? Ako jim ugodi, ga pripravijo v nesrečo, ako se jim ustavlja, potem ima veden boj z njimi. To premišljevanje nas privede k neki temeljni resnici naše vere.

Človek se je v začetku uprl Bogu in ga ni hotel ubogati. Za razen se mora zdaj upirati samemu sebi, ustavljati se strastem, ki so v njegovem srcu. Človek pa je navzlic temu lahko svoj gospodar; kajti nihče ni skušan nad njegovo moč. Njegova moč ali boljše volja je bila res oslABLJENA; toda nikakor ne izgubljena, ostala mu je še prosta, svobodna volja. Popolnoma je odgovoren za svoja dejanja vsak; toda težko je vsikdar obvladati svojo k slabemu ragnjeno voljo.

To je posledica greha naših prvih starišev. Četudi bi ne bilo božjega razodetja v tem oziru, bi nam povedala vsakdanja skušnjava in zdrava pamet, da je zadelo človeka božje prekletstvo. To nam jasno pove sveta naša vera. Kdor bi pa ne hotel sprejeti tega razodetja božjega, bi na dejstvu, da je človek najnesrečnejše bitje sam seboj v boju in nasprotstvu, pregnan na sebi sovražno zemljo in obsojen v uničenje, bi na dejstvu nič ne izpremenil. Človek bi ostal sam sebi neumrljiva

uganka in skrivnost.

Ali si pa moremo misliti, da je Bog ustvaril človeka takega, kakoršen je zdaj? Ne. Vse, kar je Bog naredil, je bilo prav dobro. Človeka je ustvaril po svoji podobi in sličnosti. Kakor ni v Bogu nobenega nasprotnosti, tako ni bilo tudi v prvem človeku, ki je bil njegova podoba, nobenega nasprotnosti.

Nihče drugi kot sveto pismo nam pove, da je prvi človek zapravljen, zapeljan po satanu, svojo prvo svetost, in to ne samo za-se, ampak za vse njegove potomce. To potrjuje vsakdanja skušnjava in zdravi razum, ako premišljujemo sebe in svoje ravnanje ali pa svojega bližnjega, ter spoznamo, kako sta edina naš zdravi razum in naša sveta vera z ozirom na stvarjenje človeka. Ako človek zdaj uboga Boga in mu zvesto služi, ne zadobi nazaj samo svojo prvo svetost, ampak še večno slavo, ki mu je pripravljena v večnosti.

—o— ZAHVALE.

Prav iz srca zahvaljujem Mariji Pomocnici, Sv. Antonu in Mali Cvetki sv. Tereziji, ki sem jih prosila v boleznih za pomoč in sem bila uslišana.

Johana Flek, Greaney, Minn.

Srčno se zahvaljujem sv. Tereziji Mali Cvetki za uslišano prošnjo, da je naš sinček zopet ozdravil.

Helena Ausserer, St. Marys, Pa.

Na tem mestu se javno ahaljujem Mariji Devici in Mali Cvetki sv. Tereziji. Njima sem se priporočila v hudi boleznih in sem jo voljno in srečno prestala.

Mary Konečnik,

R.R. 2, Box 25, Morgantown, Ind.

Zahvaljujem se presv. Srcu Jez., Brezmadežni Kraljici in sv. Tereziji za poklic v redovni stan. — **N. N.**

Zahvaljujem se Lurški Materi Božji za uslišano prošnjo. Bila sem operirana in kot taka silno v nevarnosti za življenje, kar sem pa na pripročnjo Lurške Matere Božje srečno prestala.

Frances Gornik, Tower, Minn.

Spolnujem obljubo in se zahvaljujem Presv. Srcu Jezusovemu, sv. Antonu, in sv. Tereziji za uslišano prošnjo v hudi sili.

Johana Petrina, Chicago, Ill.

Zahvaljujem se Mariji Pomagaj za uslišanje moje prošnje.

Mrs. Frances Russ.

Zahvaljujem se sv. Srcu Jezusovemu in Mariji Pomagaj na ameriških Brezjah za uslišano prošnjo. — N. N.

Javno se zahvaljujem sv. Jožefu, da mi je že večkrat pomagal v hudi sili. N.N.

Zahvaljujem se sv. Tereziji Deteta Jezusa, ker sem bila hitro uslišana v mojih zadevah.—N. N.

Zarvaljujem se javno Mariji Pomagaj in sv. Tereziji za uslišano prošnjo. V stiski sem bila. Prosila sem Mater božjo, naj mi pomaga in molitev mi je bila uslišana.—Mrs. Jazbec, North Bergen.

DAROVI V BLAGU.

Mrs. John Horvath je darovala nekaj perila in tri krasne rože z lonci za cerkev.

Mrs. Brišar je darovala grozdja in sadja v večji množini.

Bog plačaj vsem stotero!

DAROVI V DENARJU.

Za list "Ave Maria".

Josie Kovack \$2.00, Anton Nemanich \$1.00, Math Kremesec \$2.00, Neimenovana, Cleveland, O., \$1.00.

Člani Apostolata so postali.

Frances Menard \$1.00, Frančiška Nemanich \$5.00, Elizabeth Komin \$4.00, Katarina Ulakovich \$10.00, Katarina Malarič \$5.00, Simon Jan \$10.00, Mary Baskovic \$10.00, Mary Jazbec \$10.00, Frances Čučnik \$10.00, Frances, Lydia, John, Josephine, William, Mary, Viktor, Blaž in Frances Modic po \$10.00, John Muhich \$10.00.

Za kolegij sv. Frančiška.

Mary Ivančić \$5.00, Mary Petek \$5.00, Louis Srebernak \$1.00, Mary Zore \$2.00, Mike Majerle \$1.00, Anna Suštaršič \$2.00, Neimen. \$5.00, Jee Intihar \$1.00, Tony Kovač \$1.00.

Za cerkev Marije Pomagaj.

Mary Prah \$1.00, Terezija Gilash \$2.00, Marija Slavich 50c, Mary Sušin \$2.00.

Za lučke Mariji Pomagaj in sv. Tereziji.

Antonija Možina 50c, Katarina Mežnaršič \$1.00 (v zahvalo), Marija Sušin 50c, M. Mestnik 25c, Agnes Gorjup 50c, Agnes Benčan \$1.00, Agnes Zakrajšek \$1.00, Agnes Cyran \$1.00, Josephine Kocin \$2.00, Regina Skiff \$1.00, Neimenovana 50c, Ana Gerčman \$1.00, Minnie Starman \$1.00, Anna Suštarich \$2.00, Mike Hochevar \$1.00, Terezija Narobe 50c, Mary Tomec \$1.00, Mary Gostič 50c, Frances Pavli \$1.00.

—O—

ZASTOPNIKI AVE MARIJE.

(S številom naročnikov v vsakem kraju.)

PRVENSTVO IMA CLEVELAND, 771.

Potovavna zastopnika: Rel. Akurzij Somrak, OFM., Rel. Ciril Jordan, OFM.

LOKALNI ZASTOPNIKI:

COLORADO:

Canon City—Anna Susman, 10 naročnikov.

Crested Butte—Martin Težak, 11.

Denver—F. Papesh, 14.
Leadville—Rev. M. Trunk, Mrs. Bradach, 14.

Pueblo—Rev. P. Ciril, O.S.B., J. Meglen, 139.

Salida—Frank Gačnik, 2.

ILLINOIS:

Aurora—M. Vesel, 15.
Bradley—Rose Smole, 11.
Chicago—Mary Kobal, 258.
Depue—Joe Benkše, 8.
Elmhurst—Karolina Milost, 20.
Joliet—M. Bluth, Jos. F. Muhich, 240.
La Salle—Annie Ovnik, Anton Strukel, 44.

Lockport—John Koreltz, 14.

Ottawa—Joe Medic, 6.

Peoria—Mary Zabukovec, 6.

So. Chicago—Frank Gabriel, Rev. Benvenut Winkler, 45.

Springfield—Frank Supanc, 5.

Waukegan—F. Drashler, 64.

INDIANA:

Elkhart—Mary Oblak, 6.
Indianapolis—Frank Urajnar, 45. L. Komlime.

Porter—Jožef Raj, 5.

KANSAS:

Franklin—John Dobravec, 5.
Frontenac—Joseph Zorc, 10.
Kansas City—Peter Majerle, 44.

MICHIGAN:

Ahmeeck—J. Hribljan, 6.
Calumet—M. Klobuchar, 34.
Detroit—Frances Plautz, Rev. Bernard Ambrožič, 45.

Iron Mountain—Kath. Hebein, 8.

Ironwood—Maurin Mike, 4.

Rothbury in okolica—R. Snidar, 4.

MINNESOTA:

Aurora—E. Smolich, 16.
Biwabik—Mr. Frank Globokar, 7.
Chisholm—B. Globočnik, John Strle, 53.
Ely—V. Marn, John Atrin, Jos. Peshell, 85.

Eveleth—Johana Kastelic, Frances Kva-ternik, Antonia Nemgar, 78.

Gilbert—Frank UIčar, 34.

Greaney—U. Bažich, 15.

Hibbing in okolica—Joe Zajc, 8.

McKinley—A. Hegler, 6.

Mountain Iron—Lucija Kralj, 4.

Nashwauk—Ana Hribar, 5.

New Duluth—Rev. A. Pirnat, M. Spehar, 26.

Rice—Rev. John Trobec, 22.

Sartell—John Burgstaler, 6.

Soudan—Frances Loushin, 40.

Virginia—Mary Sterbenc, 16.

NEW YORK:

Brooklyn—Veronika Rupe, J. Škrabe, 56.

Gowanda—John Zevnik, 5.

New York—Kathie Pavlič, 78.

OHIO:

Barberton—Joseph Lekšan, A. Okolish, 44.

Bedford—Frank Stavec, 7.

Bridgeport—L. Hoge, 16.

Cleveland—Frank Suhadolnik, Ivana

Gaspari, Jože Grdina, J. Resnik, J. Mesec, Rev. J. Oman, Rev. F. Gnidovec, 771.

Massilon—Miss Gardner, 2.

Lansing—A. Berus, 5.

Lorain—Mamie Perušek, 40.

PENNSYLVANIA:

Ambridge—Jennie Svegel, 8.

Beading—Nikolai Simonjch, 8.

Braddock—Joseph Lesjak, 24.

Bridgeville—Elizabeth Gradishar, 8.

Burgettstown—J. Pintar, 3.

Canonsburgh—M. Tomšič, 6.

Cuddy—Ana Vrtačnik, 3.

Durant City—Frank Debevc, 4.

Duryea—A. Pirnat, Amalia Swek, 3.

Farrell—Ana Lumpert, 3.

Forest City—Ana Grchman, Mary Svete, 65.

Homer City—Mary Gorichan, 4.

Houston—F. Mohorich, 3.

Johnstown—Andrew Tomec, 23.

Moon Run—Jacob Drašler, 8.

Morgan—M. Dernovšek, 5.

Oakdale—Paul Jamnik, 4.

Olyphant—Mary Zore, 5.

Pittsburgh—John Golobich, G. Verbanc, 78.

Presto—J. Krek, 4.

Sharpsburg—John Skoff, 6.

Steelton—Anton Malesich, Ana Loparec, 58.

St. Mary's—Mary Aufderklam, 5.

Straban—J. Pelhan, 10.

W. VIRGINIA:

Thomas—J. Lahajnar, Mrs. M. Bulich, 4

WISCONSIN:

Milwaukee, West Allis, Wis.—Mary Mohorko, Frances Vrabič, Joseph Koren, 88.

Racine—Martin Novak, 3.

Sheboygan—Michael Progar, John Udovich, Marie Prislund, 72.

Tioga—Ludvik Perušek, 1.

Wauwatosa—Ivanka Zavodnik, 4.

Willard—Frank Perovshek, Agnes Jordan, 25.

San Francisco, Calif.—Mrs. Cesar, 21.
Oakland, Calif.—M. Matzele, 4.

Los Angeles—F. Erjavec, 4.

Bridgeport, Conn.—Rev. M. J. Golob, G. Ferencak, 20.

Anaconda, Mont.—Frank Sašek, 8.

Butte, Mont.—Rev. M. Pirnat, Ana Bluth, 4.

East Helena, Mont.—Frances Ambro, 9.

St. Louis, Mo.—John Mihelich, 10.

Omaha, Neb.—M. Peharich, 9.

Enumclaw, Wash.—Mrs. Richtar, 4.

Renton, Wash.—Mary Strnad, 2.

Newark, N. J.—Jennie Mevzek, 2.

Valley, Wash.—Mary Swan, 7.

Kemmer, Wyo.—Mrs. Motoh, 4.

Rock Springs, Wyo.—Apolonia Mrak, 32.

Sublet, Okley, Wyo.—Mr. Orešek, 3.

Inozemstvo—Rel. Akurzij Somrak, Lemont, Ill., 640.

Več krajev ni v tem imeniku, ker nima-
jo svojega zastopnika. Kdor želi delati kot
zastopnik Ave Marije, naj se prijavi upravi-

25. septembra vsi v Lemont!

Zadnjo nedeljo v septembru je Fr. John, skrbni gospodar Lemontske naselbine posvetil svojim čebelicam. Preživeti hoče nekaj tihih, toda veselih, nad vse veselih uric v družbi svojih sosedov in prijateljev. Pripravil jim bo vse dobro in vse sladko, kar ga more dati njegov čebelnjak in njegove čebele. — Dobili bote medene potičice, kolače iz same pšeničice, z medom pocukrane in na debelo posute. Za žejo bo tudi preskrbljeno, imel bo najslajšo medico.

Ker je to zadnji piknik letos na lemontski farmi, vabi Fr. John vse, kar leze za to nedeljo v Lemont. Tako dobro se še niste imeli na nobenem pikniku, kakor se bote na tem. Fr. John vam bo v lepih prijateljskih besedah povedal, kako je bilo takrat, ko je nesel matico iz starega kraja, kraljico lemontskih čebel. Kako so čebele trpeli s slovenskimi frančiškani vred ob postanku lemontske cerkvice in naselbine, kako so sedaj že na svojem itd.

Pričakujemo vsi, da se bote v polnem številu odzvali za ta lepi dan. Pristrčno dobrodošli vsi od blizu in daleč.

Kakšno pohištvo imate?

Kakoršno je v hiši pohištvo (oprava), tako je tudi stanovanje. Moderno pohištvo naredi moderno stanovanje.

V hiši ne sme biti ne preveč in ne premalo pohištva, ampak ravno zadosti. Potem je stanovanje lepo in imate dovolj prostora za komodno sprehajanje. Pohištvo (oprava) mora biti pa tudi taka, da se strinja s prostorom in namenom, potem bo v vaši hiši red in dober okus, ker bo vse v skladu z določenim namenom.

Ali je danes v vaši hiši vse tako? Ali bi se ne dobil še prostor za nov komad pohištva? Poglejte dobro vse okoli po vaših kotih, morda se dobi prostor za gugalni stol ali pa kaj drugega.

Imate li tla dobro pokrita? Mogoče je treba Linoleuma ali pa pogrinjale (Rugs) in drugih takih stvari, ki izboljšujejo vaše sobe in zmanjšajo gospodinjska dela.

In kako je z vašo posteljo, imate li dobro blazino? Posebno v zimskem času je to zelo potrebno, ker vas greje, in počitek na novi blazini je vse kaj drugega, kakor na stari in potlačeni.

Tudi mogoče veste za katerega fanta in dekleta, ki se mislita poročiti? Za take imamo prav fino pohištvo in vse, kar se potrebuje. Cene pri nas so najugodnejše in poštena trgovina. Vedna nas brez skrbi priporočajte, mi bomo gledali, da bodo odjemalci dobili vse v pravih cenah in pravo blago. V naklonjenost se priporočamo:

A. GRDINA & SONS

6019 ST. CLAIR AVENUE,

CLEVELAND, OHIO.

(Vsem, ki se pripeljejo do nas, da kupijo blago, se povrnejo vožnji stroški.)

MATH KREMESEC

1912 West 22nd St., Chicago, Ill.

— SLOVENSKI MESAR —

Zaloga svežega mesa.

Phone: Canal 6319

JOSEPH PERKO

2011 West 22nd Street, Chicago, Ill.

SLOVENSKA TRGOVINA S ČEVLJI.

Najboljše blago. — Zmerne cene.

FRANK BANICH

1902-4 West 22nd Street Chicago, Ill.

NAJVEČJA TRGOVINA Z OBLEKO.

Rojakom se priporočam.

Tel. Canal 0490

JOHN KOSMACH

1804 West 22nd Street, Chicago, Ill.

EDINA SLOV. TRGOVINA Z ŽELEZOM.

Vedno velika zaloga različnih barv in stekla

Telephone Canal 3400

F. J. LEWIS MFG. CO.

V zalogi imamo premog, tar in vsakovrstne potreščine za pokrivanje strehe.

2500-2600 So. Robey St. Chicago, Ill.

J. N. PASDERTZ

Cor. Center and Hutchison Sts., Joliet, Ill.

SLOVENSKA GROCERIJA IN MESNICA.

Phone: 5227, 5228.

M. PAPESH

Cor. Hickory and Granite Strs., Joliet, Ill.

SLOVENSKA GROCERIJA.

Dobro blago in zmerne cene.

ROBEY FISH MARKET

2002 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Delikatese vseh vrst, rake, ostrige, sveže ribe, vse dobite pri meni. — Vabljeni vi in vaši najemniki.

Phone: Roosevelt 7766.

NAJHITREJŠI — Na ljubljanskem kolodvoru so se prerekali trije železniški sprevodniki, kateri vlak je hitrejši: kamniški, gorenjski ali dolenski. Sprevodnik kamniške železnice pravi: "Pred par dnevi jo je sopihal naš vlak tako hitro, da so se mi zdeli telegrafični drogi kakor kakšen plot." Sprevodnik gorenjskega vlaka pa pravi: "Mi smo jo pa včeraj pihali proti Trbižu tako hitro, da so se mi zdeli kilometerski kamni kakor zid." Nato pa pravi sprevodnik dolenske železnice: "Eh, kaj bodo vaši polži! Pred enim tednom se mi je zgodilo nekaj, kar bi me skoraj spravilo ob službo. V zadnjem trenutku, ko je vlak že odhajal iz Ljubljane, me je kolodvorski strežnik silno razžalil. Na stopnicah voza stoječ mu hočem prisoliti eno pošteno za uho. Vzdignem roko — zamahnem — pa zadenem za uho postajenačelnika na novomeškem kolodvoru. — Bil je silno hud. Komaj sem ga potolažil."

EAST SIDE TRUST & SAVINGS BANK

Under State Supervision.

Capital, Surplus and Undivided Profits

\$350,000.00

Resources Over \$1,800,000.00

The bank for the East Side.

10101 EWING AVE.

SO. CHICAGO

Edward Gorka

1901 W. 22nd PLACE, CHICAGO, ILL.

Pripravljamo vam šopke in rože za poroke, krste, svečanosti, pogrebe in vse druge take prilike.

Zapomni si naslov

LINCOLN and 22nd PLACE.

Cene jako zmerne.